

Handläggare
Anne Menes
Telefon: 08 508 10 320Till
Östermalms stadsdelsnämnd
2016-09-22

Tertialrapport Tertial 2 2016 för Östermalms stadsdelsnämnd

Förslag till beslut

1. Tertialrapport 2 2016 med tillhörande bilagor godkänns och överlämnas till kommunstyrelsen.
2. Godkänner omslutningsförändringar om 9,8 mnkr.
3. Nämnden begär för arbete med utsatta EU-medborgare i samband med avhysning 960 tkr
4. Nämnden begär medel för ökade kapitalkostnader inom Parkmiljö 0,6 mnkr, varav 0,4 mnkr avser avskrivning och 0,2 mnkr avser ränta.
5. Nämnden begär stimulansbidrag om 0,6 mnkr för 6 servicelägenheter i kvarteret Hornslandet som startar i april 2017.
6. Paragrafen justeras omedelbart.

Christina Klang
stadsdelsdirektör

Innehållsförteckning

Sammanfattande analys.....	4
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål.....	5
1. Ett Stockholm som håller samman	5
1.1 Alla barn i Stockholm har goda och jämlika uppväxtvillkor.....	5
1.2 Tidiga sociala insatser skapar jämlika livschanser för alla	11
1.3 Stockholm är en stad med levande och trygga stadsdelar	14
1.4 Stockholm är en stad med högt bostadsbyggande där alla kan bo	15
1.5 Stockholm har ett rikt utbud av idrott och fritid som är tillgängligt för alla	17
1.6 Alla stockholmare har nära till kultur och eget skapande	19
1.7 Alla äldre har en trygg ålderdom och får en äldreomsorg av god kvalitet	21
2. Ett klimatsmart Stockholm.....	24
2.1 Energianvändningen är hållbar.....	24
2.2 Transporter i Stockholm är miljöanpassade	25
2.3 Stockholm har en hållbar mark- och vattenanvändning	26
2.4 Stockholms kretslopp är resurseffektiva	27
2.5 Stockholms miljö är giftfri	28
2.6 Inomhusmiljön i Stockholm är sund	30
3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm	30
3.2 Stockholm är en företagsvänlig stad	31
3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva	31
3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar	34
4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm.....	35
4.1 Stockholm är en jämställd stad där makt och resurser fördelas lika	35
4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor	36
4.3 Stockholm är en stad som lever upp till mänskliga rättigheter och är fritt från diskriminering	39
4.4 Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till barnets rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention	42
4.5 Stockholm är en stad där ingen behöver vara rädd för våld	44
4.6 Stockholm är en tillgänglig stad för alla	45
4.7 Stockholm är en demokratisk stad där invånarna har inflytande.....	49
4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning	51

Uppföljning av ekonomi och särskilda satsningar	52
Uppföljning av driftbudget.....	52
Särskilda satsningar.....	57
Resultatenheter	58
Investeringar.....	58
Omslutningsförändringar.....	59
Budgetjusteringar	59
Medel för lokaländamål.....	59
Analys av balansräkning	59
Synpunkter och klagomål.....	61

Bilagor

Bilaga 1: Dnr 2016-468-1.2.1. bilaga 1- Ekonomi Sdn10

Bilaga 2: Dnr 2016-468-1.2.1. bilaga 2 - Ekonomi Prognos per verksamhet

*Bilaga 3: Dnr 2016-468-1.2.1. bilaga 3 - Redovisning av statsbidraget till
sommarlovsaktiviteter 2016 i tertialrapport 2 (2)*

Bilaga 4: Dnr 2016-468-1.2.1. bilaga 4 - Slutrapport klimatåtgärder Östermalm 160725 (3)

Bilaga 5: Dnr 2016-468-1.2.1. bilaga 5 - verksamhetstal

Bilaga 6: Dnr 2016-495-1.1. bilaga 6 Lokalt utvecklingsprogram

Sammanfattande analys

Förvaltningen fortsätter arbetet med att uppfylla kommunfullmäktiges fyra inriktningsmål och redovisar en ekonomi i balans med 8,4 mnkr i överskott. Verksamheten utförs enligt av stadsdelsnämnden fastställd verksamhetsplan. I det närmaste alla målvärden i indikatorer bedöms bli uppfyllda och aktiviteter verkställda under året.

Ett Stockholms som håller samman

Stadsdelsnämnden bedömer att inriktningsmålet kommer att uppfyllas under året. Samtliga nämndmål prognostiseras att uppfyllas helt.

I nämndens verksamheter bemöts alla lika och med respekt oavsett kön, könsidentitet, ålder, ursprung, etnicitet, sexuell läggning eller funktionsnedsättning. Barnperspektivet beaktas i förvaltningens verksamheter. Tidiga sociala insatser skapar jämlika livschanser för alla och möjliggör ett självständigt liv. Förvaltningen prioriterar förebyggande insatser i ett tidigt skede, för att främja inkludering och motverka ohälsa. Alla som kommer i kontakt med förvaltningens verksamheter ska få ett bra bemötande. De som får insatser ska vara delaktiga i utredning, planering, genomförande och uppföljning av insatsen.

Barnomsorgsgarantin har hållits under perioden. Lokalplanering sker för kommande nya förskolor.

Ett klimatsmart Stockholm

Inriktningsmålet kommer i huvudsak att uppfyllas under året och samtliga nämndmål uppfylls. Nämndens verksamheter arbetar med utgångspunkt från Stockholms miljöprogram och stadsdelsförvaltningens miljöhandlingsplan. Förvaltningen förbättrar lokaler, miljöer, material och mat ur miljösynpunkt och ökar andelen ekologisk mat i förskolan. Särskild fokus ligger på att skapa en mer kemikaliesmart vardag i förskolan och minska barns exponering för kemikalier. Nämndens andel ekologiska livsmedel har ökat ytterligare och är fortfarande de högsta i staden. Skräphanteringen är miljösmart och införandet av solenergidrivna papperskorgar bidrar till resurseffektiva kretslopp.

Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Stadsdelsnämnden uppfyller inriktningsmålet. Nämnden redovisar ett överskott om 8,4 mnkr efter resultatöverföringar. Alla enheter fortsätter att utveckla ekonomistyrningen och fokuserar på kostnadskontroll. Inom socialtjänsten fortsätter förvaltningen arbetet med att i samarbete med Jobbtorg Stockholm stödja arbetslösa bidragstagare till egen försörjning. 200 ungdomar har sommarjobbat, vilket är fler än tidigare. Flera sommarjobbade ungdomar över 18 år blev efter sommaren erbjudna anställningar på arbetsplatsen, merparten inom äldreomsorgen. Antalet hushåll som uppbär försörjningsstöd i stadsdelen fortsätter att minska.

Ett demokratiskt Stockholm

Stadsdelsnämnden uppfyller inriktningsmålet. Staden satsar på ett långsiktigt demokratiarbete för att nå målet om en jämlik och hållbar stad fri från diskriminering. Ett ungdomsråd har inrättats och beslut har fattats om ungdomsrådets stadgar och arbetsordning. Hållplatsen är en mötesplats som bygger på idén att ge barn inflytande och göra dem delaktiga i frågor som rör hållbarhet för dialog.

I de särskilda boendena finns boenderåd där det ges möjlighet att framföra synpunkter och idéer för att utveckla verksamheten. Nämndens pensionärsråd samt råd för

funktionshinderfrågor ges möjlighet att lämna synpunkter i frågor som rör äldre och personer med funktionsnedsättning. Medborgardialoger, exempelvis parkvandring och samråd, i genomförs i samband med parkupprustningar för att få reda på vilka önskemål som finns samt skapa delaktighet. Sociala medier spelar en allt större roll i dialog med medborgare. Åtgärder som syftar till att förebygga och motverka diskriminering och olika former av intolerans är grundläggande i en demokrati och en viktig del i stadsdelsnämndens demokratiarbete.

Lokalt utvecklingsprogram

Under 2016 har alla stadsdelsnämnder fått i uppdrag att ta fram lokala utvecklingsplaner med syfte att bidra till en att uppnå målet om en jämlik och hållbar stad. Fyra prioriterade områden har valts ut; psykisk hälsa, barns - och ungdomars inflytande, jämställdhet, trygghet och tillgänglighet på offentliga platser samt alkohol- och narkotikaanvändning bland ungdomar. De lokala utvecklingsprogrammen ska beslutas av stadsdelsnämnden i samband med tertialrapport 2, se bilaga 6.

Inom socialtjänstavdelningen har en organisationsförändring genomförts genom att vuxenheten och socialpsykiatriska enheten har bildat en gemensam enhet.

En kultursekreterare har anställts som ska ha det övergripande ansvaret för kulturuppdraget inom förvaltningens alla verksamhetsområden. Kultursekreteraren handlägger därutöver de inkomna aktivitets- och föreningsbidragsansökningarna.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål:

1. Ett Stockholm som håller samman

Målet bedöms uppfyllt med hänsyn till periodens utfall och prognos i indikatorer, samt genom pågående aktiviteter och redovisad verksamhet. Se text under nämndmål.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 Alla barn i Stockholm har goda och jämlika uppväxtvillkor

 Uppfylls helt

Analys

Målet bedöms uppfyllt med hänsyn till periodens utfall och prognos i indikatorer, samt genom pågående aktiviteter och redovisad verksamhet. Se text under nämndmål.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	0,3 %			0,4 %	0,5 %	0,5 %	3,3 %	Tertial 2 2016

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Analys I snitt 33 barn per månad, av totalt 10589 barn inom stadsområdet, lever i familjer som uppbär ekonomiskt bistånd.								
  Andel enheter som genomför systematiskt barnsäkerhetsarbete				100 %		100 %	tas fram av nämnden	2016
  Andel förskollärare av totalt antal anställda (Årsarbetare)	40 %	0 %	40 %		40 %	40 %	40 %	Tertial 2 2016
Analys Utfallet på 40 procent för andelen förskollärare ligger på målvärdet, Prognosen är att årsmålet på 40 procent ska uppnås vid årets slut.								
  Andel förskollärare med kompetens inom genuspedagogik/normkritik				0 %		1 %	Öka	2016
  Andel förskolor med mindre än 25 procent förskollärare				13,51 %		0 %	0 %	2016
Analys Utfallet i T2 är att fyra av 36 förskolor har ett lägre målvärde än 25 procent förskollärare. I dagsläget är prognosen osäker om årsmålet på 0 förskolor med färre än 25 procent förskollärare uppnås. Förskolorna i fråga har skrivit handlingsplaner för att öka andelen förskollärare, åtgärder vidtas.								
  Andel nöjda föräldrar	91 %			88 %		85 %	85 %	2016
  Antal barn per grupp	15,7 barn/avd.			14,6 barn/avd.	16 st	16	16	Tertial 2 2016
Analys Periodens utfall är 15,7 barn per grupp, vilket är lägre än målvärdet på 16.								
  Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	5 st			4,5 st	4,9 st	4,9	4,9	Tertial 2 2016
Analys Utfallet på 5,02 för antal förskolebarn per anställd ligger nära målvärdet, det vill säga inom felmarginal. Prognosen är att årsmålet på 4,9 ska nås vid årets slut.								
  Personalens bedömning av "förskolans förmåga att stödja barns lärande och utveckling"				3,6		3,8	3,8	2016
Analys Personalens självvärdering av förskolans förmåga att stödja barns utveckling och lärande utifrån läroplanens målområden och intentioner sker vid verksamhetsårets slut.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kulturnämnden ska i samråd med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna genomföra en lässatsning.	2016-01-01	2016-12-01	
  Stadsdelsnämnderna ska erbjuda förskolans medarbetare kompetensutveckling och möjlighet till vidareutbildning till barnskötare eller förskollärare.	2016-01-01	2016-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska initiera ett arbete för att öka inskrivningsgraden i områden med i dag låg andel inskrivna barn.	2016-01-01	2016-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda behov av och förutsättningar för att på sikt kunna införa en rätt till en nära förskola som gör att förskolebarn och deras föräldrar inte behöver transportera sig orimligt långt.	2016-01-01	2016-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utreda en sänkning av åldern för allmän förskola till två års ålder.	2016-01-01	2016-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna följa upp andelen förskollärare och vid behov bistå stadsdelsnämnderna i arbetet att ta fram handlingsplaner för att öka andelen förskollärare.	2016-01-01	2016-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda och ta fram förslag till IT-kunskapscertifiering av verksamhetsansvariga på förskolor.	2016-01-01	2016-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna ta fram en strategi för modersmål, språkutveckling och flerspråkig verksamhet i förskolan.	2016-01-01	2016-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna ta fram kvalitetsmätt för förskolan i syfte att verka för små barngrupper, god personaltäthet, utbildningsnivå och ändamålsenliga miljöer.	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Alla barn utvecklar sina språkliga, kommunikativa, matematiska och naturvetenskapliga förmågor och kunskaper

 Uppfylls helt

Beskrivning

Arbetet med språkutveckling, matematik och naturvetenskap är prioriterade områden där arbetet i förskolan fördjupas för att lägga en god grund för framtidens skolelever. I vårt mångkulturella samhälle fyller det svenska språket en viktig sammanhållande funktion och litteraturen har en given plats i förskolan. Det är angeläget att förskolan har en bra kompetens om barns språkutveckling och kan stödja flerspråkighet hos barn med annat modersmål än svenska, liksom att de pedagogiska miljöerna, såväl ute som inne, utvecklas. Förskolans fysiska miljö ska väcka nyfikenhet, inspirera och utmana barn till utforskande och upptäckande. Förskolegårdar ska stimulera till lek och lärande

Förväntat resultat

Resultatet för att alla barn utvecklas utifrån sina förmågor och kunskaper mäts i förskoleundersökningen med index för området utveckling och lärande samt i stadens kvalitetsindikator genom personalens bedömning av "förskolans förmåga att stödja barns lärande och utveckling".

Analys

Östermalms kommunala förskolor får fortsatt gott resultat i årets förskoleundersökning. Resultatet för förvaltningens förskolor ligger över stadens resultat.

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Stockholms kommun under våren 2016. Tillsynen har avsett huvudmannens samlade ansvarstagande för utbildningen inom skolformen förskola. Det har vid tillsynen i Östermalms stadsdelsnämnd inte framkommit annat än att huvudmannen uppfyller författningarnas krav inom de arbetsområden som granskats. Skolinspektionen har därmed avslutat tillsynen i Stockholms kommun, Östermalm stadsdelsnämnd.

Språk och kommunikation

Arbete utifrån den pågående lässatsningen har fortgått. De läs- och kulturombud som tidigare under året deltagit i utbildningssatsningen kring normkreativt berättande i förskolan har implementerat utbildningen i sina förskoleenheter.

Goda exempel

En förskola i Gärdets förskoleenhet arbetar regelbundet med sagotering. Detta innebär att tid avsätts för det enskilda barnet att berätta för en vuxen. Detta dokumenteras och synliggörs för barnet och föräldrarna.

I Norra Djurgårdsstadens förskolor 1 används IKT (informations- och kommunikationsteknik) på ett sätt som främjar barnens språkutveckling. Detta genom appar som knyter an till barnlitteratur på svenska och andra språk.

Finsk förskoleverksamhet

Miniprojektet ”Roboten som kompis i finska förskolan på Östermalm” som startats upp tidigare under året har fortgått. Idén att använda teknik kopplad till språkundervisning bygger på och är inspirerad av finsk skolundervisning där programmering och kodning står på schemat redan på lågstadiet. Programmering/kodning innebär att man ger kommandon till datorn eller roboten. Med kodning lär barnen datalogiskt tänkande.

Projektet har uppmärksammats i en tidningsartikel angående svenska minoriteter.

Matematik

Förskolornas pedagogiska miljöer är utformade så att de möjliggör att barns matematiska tänkande utmanas i större utsträckning. Flera förskolor har skapat lärostationer med matematiskt material som utvecklas tillsammans med barnen.

Goda exempel

På en avdelning i Engelbrekts förskolor har personalen varit noga med att konsekvent använda sig av rätt ord/benämning. Detta har lett till att barnen blivit mer korrekta i sina matematiska uttryck.

I Norra Djurgårdsstadens förskolor 1 har en småbarnsgrupp arbetat med projektet ”Här bor jag”. Barngruppen har gått hem till varje barn och fotat deras port. Barnen har reflekterat kring fotona och då hittat olika geometriska former i portarna, exempelvis fönster som är triangelformade.

Naturvetenskap- och teknik

Förskolorna arbetar med aktiviteter där barns möjligheter att förstå och intressera sig för olika naturvetenskapliga fenomen och teknik utvecklas. I allt större omfattning blir naturvetenskap och teknik en naturlig del i olika projekt och teman.

Goda exempel

I Stadions förskolor kopplas naturvetenskap- och teknik ihop med matematiska begrepp genom att till exempel kring barns lek vid vattenpölar uppmärksamma möjlighet till utforskande kring matematiska begrepp så som volym och antal.

Förskolorna i Centrala Östermalms förskoleenhet lyfter in IKT i arbetet med naturvetenskap och teknik genom att läsplattan används vid skogsutflykter. Detta i syfte att på plats söka information utifrån barnens tankar och funderingar.

Pedagogisk miljö och material

Förskolornas pedagogiska lärmiljöer utvecklas utifrån hållbarhets- och estetiska aspekter. Förskolorna bidrar till en hållbar utveckling genom att vara varsamma och sparsamma om miljön både ute och inne.

Ett gott exempel från Engelbrekts förskolor:

På en av enhetens förskolor arbetar personalen med att låta barnen prova sina teorier. När barnen kommer med förslag på experiment som de vill göra (till exempel lägga något i frysen/ hålla på vatten, skapa egna färger) låter personalen barnen förverkliga sina idéer och tankar.

Skolplattformen

Styrgruppen för Skolplattform Stockholm (en digital plattform för alla Stockholms förskolor och skolor) har i juni tagit ett beslut om att inte förlänga avtalet med leverantören av en del av Skolplattformen, de pedagogiska verktygen. Beslutet att inte förlänga avtalet innebär att en ny upphandling av pedagogiska verktyg startas så snart som möjligt. De utbildningsinsatser som är inplanerade i höst och kommande vår kommer inte att äga rum i den form och omfattning som tidigare planerats.

Den arbetsgrupp som bildats för att ta fram en gemensam pedagogisk plattform och ett pedagogiskt årshjul för Östermalms kommunala förskolor inför uppstart av Skolplattformen kommer att fortsätta sitt utvecklingsarbete.

WKI

Den webbaserade kvalitetsindikatorn (självvärdering), WKI, (som gick i drift under april/maj) förväntas underlätta vid dokumentation, reflektion, uppföljning och synliggörande av barns lärande och utveckling i de målstyrda processerna. I samband med införandet av WKI har all personal i förskoleenheterna utbildats i verktyget.

Nämndmål:

Barn och unga på Östermalm har goda och jämlika uppväxtvillkor

 Uppfylls helt

Beskrivning

Varje barn är inkluderat och erbjuds förutsättningar att bidra till att utveckla det framtida samhället. Barn i familjer som uppbär ekonomiskt bistånd ska särskilt uppmärksammas. Former för pedagogisk samverkan mellan förskolan och skolan stärks. Stadens rutiner för övergång mellan förskola och skola skapar en gemensam grundsyn och förutsättningar för barns livslånga lärande.

Förväntat resultat

Alla barns lika möjligheter i förskolan mäts i förskoleundersökningen med indikatorn andel nöjda föräldrar samt med index för området normer, värden samt barns inflytande. Antal barnfamiljer med behov av ekonomiskt bistånd minskar.

Analys

Förskola och Parklek

Barnomsorgsgarantin har hållits under perioden. Lokalplanering pågår för kommande nya förskolor.

Förvaltningen har beviljats medel från Skolverket (Regeringens satsning) för att minska motsvarande 15 barn på en av förskolorna.

Barn i behov av särskilt stöd

Förskolenheterna har en dokumenterad rutin för att följa varje barns utveckling och lärande. Utifrån denna rutin görs förändringar i verksamheten för att stödja de barn som har extra behov. För vissa barn finns ändå behov av ytterligare stöd. I dagsläget har 41 barn (tolv flickor och 29 pojkar) verksamhetsstöd i form av extra medel.

Handledning av specialpedagog pågår på flera avdelningar inom de olika enheterna. Under perioden har grupphandledning genomförts för personal till sju flickor och 19 pojkar. Konsultationssamtal har hållits med personal till sju flickor och fem pojkar.

ABC – Alla Barn i centrum och Barnen i centrum

ABC är ett generellt och frivilligt föräldrastödsprogram som erbjuds alla föräldrar med barn 3-12 år. Fyra föräldragrupper är avslutade och ytterligare tre kommer att starta i höst. Totalt har 50 föräldrar deltagit, 33 kvinnor och 17 män.

Barnen i centrum projektets (som bygger på ABC bemötande principer) olika utbildningar ger pedagogerna stöd i att utveckla varma och uppmuntrande relationer vilket även visar på resultat i arbetet med barn som har särskilda behov. Under perioden har ABC i förskolan och Barnen i Centrum utbildningar genomförts.

Socialtjänst

Antalet barn som lever i familjer som uppbär ekonomiskt bistånd fortsätter att successivt minska till 33 barn i snitt per månad. Motsvarande period förra året var det 43 barn.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2 Tidiga sociala insatser skapar jämlika livschanser för alla

 Uppfylls helt

Analys

Målet bedöms uppfyllt med hänsyn till periodens utfall och prognos i indikatorer, samt genom pågående aktiviteter och redovisad verksamhet. Se text under nämndmål.

	Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
	 Andel barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen (Utredningstyp BoU eller Vuxen) och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats (inom IoF, BoU och Vuxna, 0-19 år)	90,5 %	96,2 %	81,3 %	78,4 %	84 %	84 %	84 %	Tertial 2 2016
Analys Stadens snitt är 84,5%.									
	 Andel enskilda som har fått stöd i enlighet med sitt beslut inom socialpsykiatri				75,51 %		80 %	tas fram av nämnden	2016
	 Andel insats/insatser avslutade enligt plan inom vuxna missbruk	51,2 %	52 %	50 %	36,4 %	40 %	40 %	35 %	Tertial 2 2016
Analys Stadens snitt är 31,3%.									
	 Andel personer med insatser inom socialpsykiatri som är nöjda med hur utredningen av deras behov av stöd genomfördes				79 %		80 %	80 %	2016
	 Andel uppnådda delmål inom socialpsykiatri				51,98 %		50 %	tas fram av nämnden	2016
	 Andelen försökslagenheter som övergått till eget kontrakt				25 %		25 %	25 %	2016

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
relaterat till totala antalet försökslägenheter i nämnden								
  Antal hemlösa						66 st	tas fram av nämnden	2016

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna genomföra en översyn av arbetet med stadens budget- och skuldrådgivning	2016-01-01	2016-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna se över rutiner och arbetssätt för alkohol- och tobakstillsyn. Socialnämnden ska återkomma med förslag på åtgärder för hur arbetet kan utvecklas för att nå upp till en effektiv, likställig och rättssäker myndighetsutövning i hela staden	2016-01-01	2016-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med socialnämnden kartlägga arbetet med ensamkommande barn som försvinner eller avviker samt stärka arbetet riktat mot ensamkommande barn som vistas i stadens riskmiljöer och utveckla insatser anpassade efter målgruppen	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Tidiga insatser och förebyggande arbete prioriteras

 Uppfylles helt

Beskrivning

Fokus ligger på det förebyggande arbetet samt tidiga insatser och åtgärder.

Förväntat resultat

Fler personer upplever ett ökat välbefinnande.

Analys

Socialtjänst

Ungdomsmottagningen har under perioden tagit emot fem grupper med elever från åk 9 på studiebesök samt utvecklat och intensifierat arbetet med ensamkommande och nyanlända ungdomar genom studiebesök och temakvällar.

Fältassistenterna har arbetat uppsökande 46 kvällar. Flera av de ungdomar som tidigare påträffades ute på helgerna besöker i stället Humlanhuset. Därutöver har fältassistenterna bland annat genomfört 32 skolbesök, haft en tjejgrupp och ett flertal enskilda samtal.

Humlanhuset har haft öppet 49 kvällar och under perioden fått fler besökare som är bosatta utanför stadsdelen. Flera av dessa ungdomar går i stadsdelens skolor eller närliggande skolor och tar med sig sina kompisar, vilket innebär en blandning av ungdomsgrupper i

verksamheten. Humlanhuset hade för första gången öppet under sommaren. Medel för sommaraktiviteter tilldelades från staden vilket bland annat användes till fem-kamp på Gröna Lund, gokart med grillning, lasergame och bio.

Preventionssamordnaren har under perioden utfört 40 tillsynsbesök i stadsdelen och tre tobakspärmar har delats ut till nyanmälda handlare. Kontrollköpen visar fortsatt bra resultat där endast 13 av 126 butiker sålt tobak utan att ha bett om legitimation. Samverkan gällande praktisk tillsyn har skett tillsammans med andra stadsdelsförvaltningar samt polisen.

Äldreomsorg

Seniorträffen har varit öppen hela sommaren och det pågår arbete med att utveckla och utöka mötesplatserna, bland annat har dagsutflykter anordnats för stadsdelens seniorer. Den uppsökande verksamheten, riktad till personer som fyller 80 år under året och som inte är beviljad insats, har kontaktat ca 290 personer och erbjudit hembesök, telefonkontakt eller skriftligt informationsmaterial under perioden. Arbetet med att finna en lämplig lokal för det mobila medborgarkontoret fortgår. Kostnadsfri vaktmästarservice erbjuds till äldre över 75 år. Frivilliga insatser är ett viktigt komplement för att stimulera till aktiviteter för äldre. Förvaltningen annonserar för att få fler äldre att anlita Väntjänsten.

Stöd till anhöriga

Föreläsningar för anhörigvårdare har anordnats, bland annat rörande demens. Samarbetet med Minnesmottagningen på Sabbatsberg fortgår, bland annat har en navigeringskurs anordnats för ett trettiotal anhörigvårdare. Kursen riktar sig till de anhöriga med närstående som fått en demensdiagnos. Anhörigkonsulentens samarbete med biståndshandläggarna har fortgått, en enkät gjord av Äldreförvaltningen visar att biståndshandläggarna på Östermalm har god kännedom om anhörigstödet. Avtalet med det webbaserade anhörigstödet "En bättre plats" har avslutats på grund av ett lågt användarantal.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel flickor som besökt kurator på ungdomsmottagning och som upplever att de fått ett bra stöd				96,83 %		90 %		2016
 Andel pojkar som besökt kurator på ungdomsmottagning och som upplever att de fått ett bra stöd				90,91 %		90 %		2016
 Andelen pojkar som besöker ungdomsmottagningens kurator				18,86 %		20 %		2016
Analys Periodens utfall är 16 %. Mottagningen träffar lika många killar som tjejer under studiebesöken.								

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3 Stockholm är en stad med levande och trygga stadsdelar

 Uppfylls helt

Analys

Målet bedöms uppfyllt med hänsyn till prognos i indikatorer, samt genom pågående aktiviteter och redovisad verksamhet. Se text under nämndmål.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel genomförda åtgärder inom ramen för risk och sårbarhetsanalys (RSA)				100 %		100 %	100 %	2016
  Andelen som upplever trygghet i den stadsdel där man bor				84 %		80 %	75 %	2016
  Stockholmarnas nöjdhet med skötsel av park och grönområden				75 %		72 %	64 %	2016

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samråd med socialnämnden och stadsdelsnämnderna ta fram en analys av gängkriminaliteten i Stockholm och utforma förslag på förebyggande och motverkande insatser som bidrar till en socialt hållbar utveckling	2016-01-01	2016-12-31	
  Stadsdelsnämnderna kan bidra i trafiknämndens arbete med konceptet Levande Stockholm	2016-01-01	2016-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska utveckla de sociala mötesplatserna för äldre	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Parker och grönområden är välskötta, välkomnande och trygga för alla.

 Uppfylls helt

Beskrivning

Parkerna är en gemensam resurs för både aktiviteter och avkoppling i en vacker, välskött och välkomnande miljö. De gröna sambanden mellan parkerna inbjuder till promenader och cykelturer. Den upplevda tryggheten bland boende och besökare är hög.

Förväntat resultat

Boende och besökare är nöjda med skötseln av parker och grönområden och den upplevda tryggheten är hög.

Analys

Satsningar på trygga parkmiljöer genom kontinuerlig trädvård, slyröjning och anläggning av hållbara gräsytor fortsätter. I syfte att förbättra kvaliteten på parkskötseln har en ny kontrollplan för parkdrift-entreprenaden tagits fram och parkinspektioner genomförs regelbundet. Bedömningen är, utifrån egna kontroller och synpunkter från allmänheten, att nivån på parkskötseln har höjts jämfört med 2015 års säsong.

Investeringar

Upprustningsarbetet i Ellen Keys park har inletts genom att en låg kryssmur byggs. Muren ska förtydliga gränsen mellan parken och Victor Rydbergs gymnasiums fastighet samt även fungera som sittmöbel i parken. Under perioden har parkens centrala gräsyta renoverats med särskild växtbädd och bevattning för att tåla ett högt slitage. Under sensommaren och hösten kommer parkens mittre med ny lekmiljö, samt övre terrass mot Karlavägen att renoveras. Arbetena beräknas vara klara under november månad.

Upprustningen av Gustav Adolfsparken kommer att fortsätta med en förnyelse av planteringar och gångvägar samt åtgärder i parkleken där bland annat plaskdammen renoveras. Den 12 maj hölls en dialog med vuxna och barn om hur parklekens utemiljö kan utvecklas. Materialet från dialogen kommer att vägleda framtida åtgärder i parkleken på både kort och lång sikt.

Programarbete för utveckling av Tessinparkens norra del fortgår. Projektet samfinansieras med Länsstyrelsen och syftar till att förstärka parken som spridningskorridor inom Nationalstadsparken. Därutöver pågår utveckling av ekosystemtjänster och stadsodling i parken och ett samråd hölls i parken under parkernas dag, 27 augusti. Programarbete för en ny lekplats på Gärdets sportfält pågår i samarbete med idrottsförvaltningen och Länsstyrelsen.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Genomföra fyra parkinspektioner under året med parkdriftentreprenören under året (april, juni, september och november) med parkdriftentreprenören för att skapa en samsyn kring kvalitén på parkskötseln	2016-01-01	2016-12-31	
 Ta fram en plan för placering och komplettering av skräpkorgar i parkerna	2016-01-01	2016-12-31	
 Ta fram rutinbeskrivning för kontroll av parkdriftentreprenaden	2016-01-01	2016-12-31	
 Ta fram slyröjningsplaner för staddelsområdets parker och natur	2016-01-01	2016-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4 Stockholm är en stad med högt bostadsbyggande där alla kan bo

 Uppfylls helt

Analys

Målet bedöms uppfyllt med hänsyn till periodens utfall och prognos i indikatorer, samt genom pågående aktiviteter och redovisad verksamhet. Se text under nämndmål.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal färdigställda bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	5			8		5	tas fram av nämnden	2016
Analys Ny gruppboende med 5 lägenheter i Norra Djurgårdsstaden öppnar med inflyttning under oktober.								
  Antal påbörjade bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	5			8		5	tas fram av nämnden	2016

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna utreda hur tillgången till bostäder med särskild service LSS och Sol kan säkerställas.	2016-01-01	2016-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med äldregruppen göra en översyn av behovet och finansieringen samt placeringen av korttidsboende	2016-01-01	2016-12-31	
  Stadsdelsnämnderna, stadsbyggnadsnämnden, exploateringsnämnden samt fastighetsnämnden ska i samråd med varandra säkerställa att prövning sker om att bostadsexploateringsprojekt kan innehålla en andel om minst fem procent lägenheter för särskilt boende med prioriterad inriktning på boenden för personer med psykisk och fysisk funktionsnedsättning	2016-01-01	2016-12-31	
  Äldregruppen ska i samråd med kommunstyrelsen, exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och Micasa ta fram en åtgärdsplan för att säkerställa behovet av äldreboendeplatser under perioden 2020-2040	2016-01-01	2016-12-31	
  Äldregruppen ska i samråd med stadsdelsnämnderna och Micasa göra en översyn av behovet och finansieringen av profilboende samt intressentboenden, med inriktning att öka antalet boenden i staden	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Nämnden påverkar omfattning och inriktning på bostadsbyggandet

 Uppfylls helt

Beskrivning

Bostadsbyggandet i stadsdelsområdet sker i hög takt, med beaktande av miljö, hälso- och livsstilsfrågor. Stadsdelsnämnden får information om aktuella planprojekt i ett tidigt skede,

upprätthåller dialog med andra ansvariga nämnder samt bevakar att behovet av förskolor, boenden med särskild service och parker blir tillgodosett.

Förväntat resultat

Fler bostäder byggs nämndens stadsdelsområde med en god livsmiljö och tillgång till kommunal service.

Analys

Under perioden har bland annat detaljplan för Kolkajen i Norra Djurgårdsstaden varit på samråd och tagits upp i stadsdelsnämnden. Detaljplaneförslaget innebär en fortsatt utbyggnad av Hjorthagen med bostäder, service och verksamheter. Planområdet bedöms rymma mellan 1200 och 1400 bostäder samt lokaler för bland annat två förskolor, kontor, handel samt centrumfunktioner. Därutöver tillkommer fler bostäder för personer med funktionsnedsättning genom att en ny gruppboestad byggs.

Under perioden har åtta boendeträffar för nyinflyttade i Norra Djurgårdstaden genomförts.

	Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
	Andel plan- och programremisser som handläggs och bereds till stadsdelsnämnden	100				100	100		Tertial 2 2016

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Ta fram en checklista som stöd i handläggning av remisser med fokus på jämställdhet, barnperspektiv, tillgänglighet och behovet av gröna mötesplatser	2016-01-01	2016-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.5 Stockholm har ett rikt utbud av idrott och fritid som är tillgängligt för alla

 Uppfylls helt

Analys

Målet bedöms uppfyllt med hänsyn till periodens utfall och prognos i indikatorer, samt genom pågående aktiviteter och redovisad verksamhet. Se text under nämndmål.

	Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 	Andelen ungdomar (10-17 år) som upplever att de har tillgång till meningsfulla				81,62 %		80 %	77 %	2016

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
idrotts- och fritidsaktiviteter								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Stadsdelsnämnderna ska inventera och följa upp verksamheter inom ramen för uppdraget "fritid för alla"	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Nämndens verksamheter möjliggör en mångfald av fritidsaktiviteter

 Uppfylls helt

Beskrivning

Alla invånare har rätt till en meningsfull fritid och tillgång till trygga och jämställda mötesplatser. Det finns ett brett utbud av fritidsaktiviteter med olika inriktningar i staden för att skapa en ökad gemenskap samt bidra till goda uppväxtvillkor för barn och unga.

Förväntat resultat

Boende, besökare och brukare, i synnerhet barn och unga, upplever att det finns ett rikt utbud av aktiviteter och anläggningar. Aktiviteterna upplevs meningsfulla och stimulerande.

Analys

Förskola och Parklek

I årets kolloverksamhet deltog 217 barn och unga (113 flickor och 104 pojkar) jämfört med 172 år 2015 vilket är en ökning med 26 procent.

Socialtjänst

Humlanhuset hade sommaröppet för första gången och erbjöd ett flertal olika aktiviteter såsom pizzakväll och grillkvällar med utomhusspel. Under fotbolls-EM hade verksamheten öppet längre för att visa matcher på storbildsskärmen.

Boenden i nämndens särskilda boenden erbjuder regelbundet fritids- och kulturaktiviteter enskilt eller gemensamt med andra. Det erbjuds också en sommarvistelse med övernattnings. Särskilda fritidsombud tar tillsammans med de boende fram olika förslag på aktiviteter som finns att erbjudas i Stockholms stad och från Fritid för alla.

Äldreomsorg

Arbetet fortgår enligt verksamhetsplan bland annat genom att de två öppna träfflokalerna anordnar aktiviteter såsom Qigong och gruppgymnastik. Det finns ett utomhusgym för äldre i Tessinparken.

Stadsmiljö

I Ellen Keys park fortgår arbetet med vegetationsåtgärder som ska göra parken öppnare och förbättra genomsikten. Belysningen kommer också att förbättras för att göra parken såväl attraktivare som tryggare, ljusare och vackrare. Den nya lekmiljön ”Ellen Keys vardagsrum” med exempelvis en sandlåda utformad som en kopp med fat kommer att öka parkens attraktivitet. Parkupprustningen i Gustav Adolfsparken avslutas genom förnyelse av planteringar och gångvägar samt förbättringar av parklekens utemiljö.

	Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
	Andel parkprojekt som bidrar till målet om en mångfald av fritidsaktiviteter som möjliggör ett jämställt nyttjande	100				100	100		Tertial 2 2016

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Minst en fritidsverksamhet ska anordnas för barn och ungdomar med funktionsnedsättning.	2016-01-01	2016-12-31	
	Ta fram en checklista för att utveckla parker med fokus på jämställdhets- barn- och tillgänglighetsperspektiv	2016-01-01	2016-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.6 Alla stockholmare har nära till kultur och eget skapande

 Uppfylls helt

Analys

Målet bedöms uppfyllt med hänsyn till periodens utfall och prognos i indikatorer, samt genom pågående aktiviteter och redovisad verksamhet. Se text under nämndmål.

	Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 	Andel ungdomar (10-17 år) som upplever att de har tillgång till meningsfulla kulturaktiviteter				75,66 %		75 %	72 %	2016

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 	Kulturnämnden, Stockholms Stadsteater AB, utbildningsnämnden samt stadsdelsnämnderna har ett gemensamt ansvar för att alla barn i stadens förskolor och skolor ska komma i kontakt med minst en professionell kulturupplevelse per termin.	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Tillgången till kulturaktiviteter är god.

Uppfylls helt

Beskrivning

Boende med heldygnsomsorg, deltagare i dagliga verksamheter och besökare i öppna träfflokaler, ungdomar i fritidsverksamhet samt barn i förskolor ska få tillgång till stadens kulturutbud och i verksamheten stimuleras till eget skapande. Samverkan med lokala aktörer.

Förväntat resultat

Brukarna upplever ett rikt och varierat kulturutbud

Analys

En tjänst som kultursekreterare har inrättats som ska ha det övergripande ansvaret för kulturuppdraget inom förvaltningens alla verksamhetsområden. Kultursekreteraren har påbörjat arbetet med att implementera riktlinjerna för föreningsbidrag, vilket kan komma att leda till en revidering av dessa.

Förskola och Parklek

Kultur- och läsombuden i förskolan har stärkts genom kartläggning av utvecklingsområden, aktualisering av barn och ungdomskulturprogrammet "Kultur i ögonhöjd", verktyg för omvärldsbevakning samt en gemensam samarbetsyta. Parklekarna arrangerade nationaldagsfirande i Humlegårdsparken i samarbete med kulturskolan.

Goda exempel

Gärdets förskolor har tagit fram en kulturplan och varje förskola har sedan utformat sin egen terminsplan utifrån den enhetsgemensamma planen.

I Norra Djurgårdsstadens förskolor 1 används forumteater på en del avdelningar för att reflektera tillsammans med barnen kring olika händelser som sker i lek och i aktiviteter.

Socialtjänst

Utbudet av fritids- och kulturaktiviteter som finns i staden för personer med funktionsnedsättning presenteras i möten med biståndsbedömare. Särskilt utvalda ombud bevakar det utbud som inom Fritid för Alla. Personer med funktionsnedsättning som bor i särskilda boenden erbjuds regelbundet att delta i fritids och kulturaktiviteter med personalstöd. Därutöver arrangeras ett antal trivselaktiviteter och kurser på boenden med stöd av förvaltningen. Inom socialpsykiatri finns träffverksamheten Startpunkt Hjorthagen som vänder sig till personer med psykisk ohälsa och har en friskvårds- och kulturinriktning. Det pågår en översyn för att se hur verksamheten kan utvecklas.

Äldreomsorg

De två öppna träfflokalerna har anordnat aktiviteter såsom föreläsningar och underhållning. Därutöver finns böcker att tillgå.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.7 Alla äldre har en trygg ålderdom och får en äldreomsorg av god kvalitet

 Uppfylls helt

Analys

Målet bedöms uppfyllt med hänsyn till prognos i indikatorer, samt genom pågående aktiviteter och redovisad verksamhet. Se text under nämndmål.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel personer som får en daglig utevistelse - vård och omsorgsboende				94,52 %		95 %	95 %	2016
Analys Utevistelse är fortsatt utvecklingsområde. Bedömningen är att målet nås då verksamhetsuppföljningarna visar att vård- och omsorgsboendena på Östermalm har rutiner för och arbetar aktivt med att erbjuda möjlighet att vistas utomhus i någon form, om den äldre så önskar.								
  Andelen nöjda omsorgstagare - biståndsbedömd dagverksamhet (äldreomsorg)				93 %		95 %	95 %	2016
Analys Brukarundersökning har ännu inte genomförts men bedömningen är att målet kommer att uppfyllas då flertalet är nöjda med sin vistelse på dagverksamheten.								
  Andelen nöjda omsorgstagare - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)				84 %		86 %	86 %	2016
Analys Bedömningen är att målet kommer att uppfyllas då andelen nöjda brukare inom hemtjänsten har ökat de senaste åren.								
  Andelen nöjda omsorgstagare - vård- och omsorgsboende (äldreomsorg)				83 %		85 %	85 %	2016
Analys Årets brukarundersökning har ännu inte genomförts men bedömningen är att målet kommer att uppfyllas.								
  Kontinuitet i omsorgen - hemtjänst i ordinärt boende				8,3		10	Maximalt 10 personer	2016
Analys Definitionen på denna indikator är antal personal som en hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter under en 14-dagarsperiod. Bedömningen är att målet om max 10 personer kommer att uppnås.								
  Måltiden är en trevlig stund på dagen - Vård och omsorgsboende				67 %		70 %	70 %	2016

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
(äldreomsorg)								
Analys Bedömningen är att målet kommer att uppfyllas då vård- och omsorgsboendena arbetar aktivt med att utveckla måltiden.								
  Omsorgstagarna s upplevelse av hur de kan påverka hur hjälpens utförs - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)				86 %		85 %	85 %	2016
Analys Bedömningen är att målet kommer att uppfyllas då andelen brukare som upplever att de kan påverka hjälpen har ökat de senaste åren. Arbete med värdegrundsarbete sker.								
  Omsorgstagarna s upplevelse av trygghet - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)				77 %		84 %	84 %	2016
Analys Resultatet från årets brukarundersökning har ännu inte presenterats. Bedömningen är att målet kommer att uppnås.								
  Omsorgstagarna s upplevelse av trygghet - vård och omsorgsboende (äldreomsorg)				92 %		90 %	90 %	2016
Analys Bedömningen är att målet kommer att uppfyllas då upplevelsen av trygghet har ökat de senaste åren.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska ta fram rutiner för att äldre som inte beviljas bistånd till boende får annat stöd så att behovet av tryggare boende säkras	2016-01-01	2016-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska utöka arbetet och registrerandet i Senior alert och svenska palliativregistret för att gynna verksamhetsutvecklingen inom äldreomsorgen	2016-01-01	2016-12-31	
  Äldrenämnden får i uppdrag, att utreda och i samarbete med stadsdelsnämnderna, Micasa AB och servicenämnden fastlägga en strategi för trygghetslarm i särskilt boende, inklusive ansvar för upphandling av dessa larm	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Äldre är trygga och äldreomsorgen präglas av god kvalitet.

 Uppfylls helt

Beskrivning

De äldre ska kunna känna trygghet inför ålderdomen. Äldreomsorgen ska vara hållbar, jämställd, tillgänglig och likvärdig. Alla äldre har rätt till tryggt boende och en vardag med

hög livskvalitet. Rätten till självbestämmande är grundläggande. Äldre kan påverka både innehåll i omsorgen och utförare. Trygga villkor för personalen är en förutsättning för en bra äldreomsorg. Hälso- och sjukvården är säker och av god kvalitet.

Förväntat resultat

Fler äldre upplever att de är trygga och kan påverka hur hjälpen utförs. Andelen nöjda omsorgstagare ökar. Hälso- och sjukvården inom de särskilda boendeformerna och dagverksamheterna är säker och av god kvalitet.

Analys

I samverkan med entreprenörer och egen regi fortgår arbetet med att öka nöjdheten kring maten och utevistelsen på vård- och omsorgsboendena. Uppföljning visar att det finns ett brett utbud av sociala aktiviteter och utegrupper på samtliga vård- och omsorgsboenden, frågorna följs upp särskilt i årets verksamhetsuppföljningar. Tjänsten som dietist har tillsatts som ska verka för att säkerställa ett gott nutritionsomhändertagande på Dianagården samt ge utbildning till personal inom hemtjänsten.

För att stärka samarbetet med landstinget har arbetet med det lokala samverkansprogrammet fortgått. Fokus i samverkan har varit sammanhållen individuell plan (SIP) för att öka den enskildes delaktighet i sin vård och omsorg och för att tydliggöra för den enskilde vem som gör vad inom kommun och landsting. Under året har hittills sex hemtjänstföretag och fyra husläkarmottagningar anslutit sig till programmet. Ett ytterligare samverkansmöte planeras till hösten.

Enheten för biståndsbedömning har beviljats medel för ett fortsatt arbete att utveckla ett multiprofessionellt teambaserat arbetssätt kring personer med demenssjukdom eller kognitiv svikt. Nätverk med personal från vård- och omsorgsboendena träffas fortlöpande rörande demensfrågor utifrån Socialstyrelsens nationella riktlinjer.

Staden har ett nytt system för hälso- och sjukvårdsdokumentationen. Arbetet har fortgått enligt verksamhetsplan med att stödja utvecklingen av dokumentationen samt stödsystemen inom e-Hälsoområdet. Riskbedömningar inom hälso- och sjukvård genomförs i samtliga vård- och omsorgsboenden. Registrering i Senior Alert och Palliativa registret har påbörjats i alla verksamheter.

Arbetsmiljöverket har vid inspektion av Dianagårdens vård- och omsorgsboende konstaterat att samtliga hygienutrymmen har begränsningar i arbetsutrymme. Arbetsmiljöverket har beslutat om förbud mot utförande av omvårdnadsarbete i fastigheten efter den 30 juni 2019 om inte hygienutrymmena byggs om.

Micasa har presenterat en utredning med kostnadsberäkning för ombyggnad av fastigheten. Om ombyggnad blir aktuell kommer en evakuering av Dianagården att bli nödvändig. Förvaltningen undersöker även möjligheterna till ett nytt boende i södra Värtan.

Från 2016 gäller nya hygienregler för arbete inom hemtjänst och särskilda boenden. Utbildning i basala hygienrutiner för chefer samt för all personal i hemtjänst har genomförts. För att minska riskerna för vårdrelaterade infektioner är arbetskläder obligatoriskt i hemtjänsten. Sedan våren görs egenkontroll av basala hygienrutiner i alla verksamheter.

Svårt sjuka äldre i livets slutskede flyttar till vård- och omsorgsboendena. Ett samarbete med

Palliativt kunskapscentrum har inletts för att öka förutsättningarna för en god och säker palliativ vård. Utbildning av palliativa ombud inom samtliga särskilda boenden och hemtjänst har påbörjats under hösten. Alla yrkesgrupper berörs.

Kvalitetsobservatören har fortsatt arbetet med uppföljning på individnivå genom observation i hemtjänst, servicehus och vård- och omsorgsboenden. Arbetet samordnas av äldreförvaltningen och fokus har varit på demensteam i hemtjänsten samt profilboenden. Under sommaren har avtalsuppföljning genomförts på Kattrumpstullens och Linnégårdens vård- och omsorgsboenden, dessa redovisas i särskilda ärenden. En uppföljningsmall med tydligt fokus på egenkontroll och riskanalys har använts, för hälso- och sjukvården används även kvalitetsinstrumentet QUSTA.

KF:s inriktningsmål:

2. Ett klimatsmart Stockholm

Målet bedöms uppfyllt med hänsyn till periodens utfall och prognos i indikatorer, samt genom pågående aktiviteter och redovisad verksamhet. Se text under nämndmål.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1 Energianvändningen är hållbar

 Uppfylls helt

Analys

Målet bedöms uppfyllt med hänsyn till prognos i indikator, samt genom pågående aktiviteter och redovisad verksamhet. Se text under nämndmål.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Köpt energi (GWh)						2,641 GWh	1 880 GWh	2016

Nämndmål:

Verksamheterna använder energi på ett hållbart sätt

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämnden bidrar till en hållbar livsmiljö genom energibesparingsåtgärder i sina egna verksamheter. Verksamheterna följer stadens miljöprogram.

Förväntat resultat

Minskad negativ miljöpåverkan och energiförbrukning.

Analys

Verksamheterna använder lågenergilampor, stänger ner datorer och släcker lampor.

Miljöombuden fortsätter att stötta avdelningarna i sitt miljöarbete. Förskolorna har ett aktivt arbete kring miljö- och hållbarhetsfrågor, barnen involveras i detta arbete. I Parklekarna har gamla radiatorer bytts mot mer energieffektiva med elektronisk termostat.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Enheterna ska gå igenom miljöplanen och rapportera avvikelser i tertiärrapporter och verksamhetsberättelse	2015-01-01	2016-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2 Transporter i Stockholm är miljöanpassade

 Uppfylls helt

Analys

Målet bedöms uppfyllt med hänsyn prognos i indikator, samt genom pågående aktivitet och redovisad verksamhet. Se text under nämndmål.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel elbilar	0 %			0 %		0 %	14 %	Halvår 1 2016

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska medverka till att skapa fullvärdiga cykel-pendlingsstråk samt att med trafiknämnden utreda hur medel för investeringar och reinvesteringar av huvudstråken för cykel som ligger inom stadsdelarnas ansvar ska finansieras och byggas	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Transporter inom nämndens verksamheter är miljömässigt hållbara

 Uppfylls helt

Beskrivning

Transporter och framkomlighet med kollektivtrafik och cykel är väsentligt för en minskad miljöpåverkan och avgörande för nya bostadsområdets funktion. Verksamheterna följer nämndens policy för resor i tjänsten. Nämnden bevakar utvecklingen av kollektivtrafiken när så ges möjlighet i remisser m.m.

Förväntat resultat

Verksamheterna åker kollektivt och cyklar i tjänsten. Nämnden bidrar till att kollektivtrafiken i Östermalm är effektiv och tillgänglig för stadsdelens invånare.

Analys

Verksamheterna åker kollektivt, cyklar eller går i tjänsten. Respektive verksamhet följer förvaltningens resepolicy och vid upphandling ställs miljökrav på entreprenörernas maskinparker. I Norra Djurgårdsstadens förskolor används elcyklar för transport av mat. I parklekar finns särskilda transportcyklar för mat.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Genomföra miljörevision av driftentreprenörens maskinpark	2016-01-01	2016-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3 Stockholm har en hållbar mark- och vattenanvändning

 Uppfylls helt

Analys

Målet bedöms uppfyllt med hänsyn till pågående aktivitet och redovisad verksamhet. Se text under nämndmål.

Nämndmål:

Nämnden verkar för en hållbar mark- och vattenanvändning

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nybyggnation sker med minsta möjliga ingrepp och påverkan på befintliga miljöer. Stadsmiljön planeras strategiskt med grönytor och vattenförekomster, för biologisk mångfald och möjligheter till rekreation. Parkernas och grönområdenas ekosystemtjänster bidrar till en hållbar livsmiljö.

Förväntat resultat

Parker och grönområden är anpassade till nya klimatförutsättningar och bidrar till en mångfald av ekosystemtjänster. Återhämtningsförmågan i parker och grönområden är hög. Invånarna har kunskap om ekosystemtjänsternas betydelse för ren luft och vatten i staden.

Analys

I parker och grönområden produceras en rad ekosystemtjänster som staden och människan är beroende av då dessa renar luft och vatten, minskar buller och får oss att må bättre. Tjänsterna behöver synliggöras och förstärkas förstärka i parker och grönområden, exempelvis genom att informera om och erbjuda stadsdelsnämndens invånare möjligheter till stadsodling på utvalda platser i stadsdelsområdet. Ett program för norra Tessinparken tas fram med syfte att öka den biologiska mångfalden och att stärka ekosystemtjänsterna. Projekteringen kommer att utföras i samråd med Länsstyrelsen och miljöförvaltningen. Möjlighet till stadsodling ska ingå i programmet.

Information om stadsodling som är riktad till medborgare som är intresserade av att börja odla har tagits fram. Förvaltningen har arbetat vidare med två stadsodlingsprojekt där två odlarföreningar har bildats. Den ena föreningen innefattar odlare i Tessinparken och Olaus Petriparken och den andra odlare i Hjorthagen som är en del stadsutvecklingsområdet Norra Djurgårdsstaden. Antalet odlingslådor i Tessinstråket utökas från 40 stycken till 74 stycken. I Norra Djurgårdsstaden fortsätter stadsodlingen på tre platser och antalet odlingslådor utökas från 75 till 90 stycken. En odlarförening har även bildats i Londonparken på Gärdet.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Informera om och synliggöra ekosystemtjänsterna i Tessinparken.	2016-01-01	2016-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4 Stockholms kretslopp är resurseffektiva

 Uppfylls helt

Analys

Målet bedöms uppfyllt med hänsyn till pågående aktiviteter och redovisad verksamhet. Se text under nämndmål.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska arbeta med att skapa goda möjligheter till stadsodling i Stockholm	2016-01-01	2016-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska involveras i programmet för avfallshantering i stadens offentliga rum	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Nämnden minskar uppkomsten av avfall och ökar återvinningen

 Uppfylls helt

Beskrivning

Verksamheterna återbrukar och hushållar med material och arbetar för minskad uppkomst av avfall. Avfall återvinns i största möjliga utsträckning, och matsvinnet minskar.

Förväntat resultat

Avfallsåtervinning och återbruk ökar liksom möjligheter till stadsodling. Minskat matsvinn.

Analys

Verksamheterna källsorterar glas, metall, papper, förpackningar mm och återanvänder i möjligaste mån.

En upphandling genomförs tillsammans med trafikkontoret av skräpkorgar för källsortering och skräpkorgar med komprimering. För finansiering av skräpkorgarna har medel beviljats från "Miljömiljarden". Lokala komposter planeras i anslutning till stadsodlingarna.

19 miljösmarta skräpkorgar har under perioden placerats på Östermalm. I maj månad tilldelades en parkingenjör Miljöförvaltningens "Pingvinpris" för att ha introducerat den miljösmarta skräpkorgen. Pågående satsningar är försök med källsorteringskärl i parkerna. Skräpkorgar för källsortering finns i år i Tessinparkens, Humlegårdens och Gustaf Adolfsparkens parklekar, samt ytterligare två i Humlegården och Tessinparken. Satsningarna görs i samarbete med trafikkontoret.

Östermalms förskolekök arbetar för att minska matsvinnet som en del i strategin för "En klimatsmart måltid i förskolan" - en måltidsstrategi för ökad andel ekologisk mat. Matsvinnet på förskolorna vägs.

Två av tre parklekar har fungerande system för att ta hand om matavfallet. Till den tredje är en kompost beställd. I samarbete med park- och miljöavdelningen erbjuds de förskolor som inte har egen gård en odlingslåda i parkleken. I första skedet har sex odlingslådor placerats ut.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Anlägga en lokal kompost för omhändertagande av parkavfall	2016-01-01	2016-12-31	
 Införande av miljösmarta renhållningskärl för källsortering i flera parker	2016-01-01	2016-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.5 Stockholms miljö är giftfri

 Uppfylls helt

Analys

Målet bedöms uppfyllt med hänsyn till prognos i indikatorer och redovisad verksamhet. Se text under nämndmål.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel av stadens förskolor som har genomfört alla åtgärder på nivå 1 enligt kemikaliecentrums vägledning för kemikaliesmart förskola						100 %	50 %	2016
  Andel bygg- och anläggningsentreprenader i stadens regi som uppfyller stadens krav avseende användning av Byggvarubedömningen (BVB)						100 %	40 %	2016
Analys I samband med beställning av bygguppgifter ställer förvaltningen som krav att byggvarudeklaration ska kunna lämnas. Byggvarudeklarationen ska motsvara godkända materialval enligt byggvarubedömningen och "sunda hus".								
  Andel inköpta						45 %	35 %	2016

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
ekologiska livsmedel i staden av totalt inköpta måltider och livsmedel.								
Analys Andel inköpta ekologiska livsmedel uppgår efter andra tertialen till 49 % av totala kostnaden för livsmedel. Under januari gick stadsdelen in i effektivt inköp med E-handel vilket utöver höjd målsättning kan ha bidragit till att fler ekologiska livsmedel automatiskt konteras rätt.								

Nämndmål:

Nämndens verksamheter är giftfria

Uppfylls helt

Beskrivning

En hållbar och giftfri livsmiljö värnas och utvecklas. Arbete med att kartlägga och ta bort gifter intensifieras. Andelen ekologisk mat i verksamheterna ska öka. Stadens miljöprogram och kemikalieplan följs.

Förväntat resultat

Ökad andel ekologiska livsmedel, minskad användning och exponering av skadliga kemikalier.

Analys

Kontakt har inletts med stadens kemikaliecentrum för att få kunskapsstöd om vilka insatser som är angelägna att genomföra på lekplatserna i stadsdelsnämndsområdet. Kartläggning av däcksgungar prioriteras och gamla däcksgungor byts ut. Arbetet på Kemikaliecentrum för att ta fram en grön lista på material som man kan rekommendera att använda på lekplatser ur miljösynpunkt fortgår.

Arbetet med att göra förskolorna giftfria enligt handlingsplan för Östermalms förskolor fortsätter och ytterligare förskolor har genomfört Kemikaliecentrums webbutbildning. Gamla plastleksaker har rensats ut och rutiner och förhållningssätt för att minska barns exponering för gifter har implementerats i verksamheterna. Ansökan om att utveckla en giftfri inne-och utemiljö i förskolan har beviljats 300 tkr. Parklekarna har haft en genomgång av kemikaliesmart förskola och arbetssättet ska inkluderas i verksamheten.

Arbetet med att höja andelen ekologisk mat har gett resultat, bland annat har förskoleenheternas snitt för ekologisk mat ökat med 14,2 % under perioden till 54,9%, jämfört med 40,7 % samma period 2015.

Goda exempel

I Hedvig Eleonora förskolor besöker enhetens miljöombud alla avdelningar kontinuerligt för att ge stöd till kollegorna så att de kan främja att en hållbar och giftfri livsmiljö värnas och utvecklas.

I Engelbrekts förskolor har en avdelning börjat med "Månadens miljötips" i månadsbrevet till föräldrarna. Det kan handla om allt från vilken frukt/vilka grönsaker som är i säsong till hur man kan använda återvinningsmaterial på olika sätt.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.6 Inomhusmiljön i Stockholm är sund

 Uppfylls helt

Analys

Målet bedöms uppfyllt med hänsyn redovisad verksamhet. Se text under nämndmål.

Nämndmål:

Nämnden påverkar utformning och material i verksamhetslokaler och i bostäder

 Uppfylls helt

Beskrivning

I planeringen av nya bostäder och vid förbättring av allmänna lokaler anpassas material och utformning så att hälsorelaterade risker minimeras.

Förväntat resultat

Stadsdelsnämndens lokaler uppfyller stadens krav på god inomhusmiljö

Analys

På förskolorna pågår arbetet fortlöpande för att förbättra inomhusmiljön, dels genom kemikaliesmart förskola och dels genom att anpassa möbler och material. En del förskolor har genomfört skyddsronder angående buller och en av enheterna har genomfört en ljudmiljöenkät. Ledningen har analyserat resultatet tillsammans med personalen i syfte att skapa en lugnare miljö i förskolan. Analysen visar att ett delvis förändrat arbetssätt/förändrade rutiner krävs för att skapa en god ljudmiljö under hela förskoledagen. Utbildningsinsatser utifrån resultatet planeras i den berörda enheten.

Vid planering av nya LSS-boenden är förvaltningen med i ett tidigt skede när det gäller boendenas inre och yttre miljöplanering för att bostädernas utformning och miljö ska vara optimala.

KF:s inriktningsmål:

3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Målet uppfylls, nämnden prognostiserar ett överskott.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2 Stockholm är en företagsvänlig stad

 Uppfylls helt

Analys

Målet bedöms uppfyllt med hänsyn till redovisad verksamhet. Se text under nämndmål.

Nämndmål:

Nämnden har ett gott samarbete med lokala företagsorganisationer

 Uppfylls helt

Beskrivning

I stadsdelsområdet finns goda förutsättningar för mindre serviceföretag att etablera sig. Lyhördhet råder för företagens önskemål och samverkan sker med företagarföreningar i stadsdelsområdet.

Förväntat resultat

Invånarnas behov tillgodoses genom olika driftsformer och fler företagsetableringar i området. Företag ger praktikplatser till arbetslösa.

Analys

Nämndens verksamheter och stadsdelsområdets parker bidrar till en stadsdel där många vill bo och där det är lätt för företag att attrahera arbetskraft. Förvaltningen upprätthåller kontakter med fastighetsägare och företagarföreningar.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva

 Uppfylls helt

Analys

Målet bedöms uppfyllt med hänsyn till periodens utfall och prognos i indikatorer, samt genom pågående aktiviteter och redovisad verksamhet. Se text under nämndmål.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	0,26 %	0,36 %	0,3 %	0,3 %	0,4 %	0,4 %	1,9 %	Tertial 2 2016
Analys								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
188 personer i stadsdelen har i snitt per månad uppburit ekonomiskt bistånd de senaste 12 månaderna.								
  Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	0,23 %	0,25 %	0,21 %	0,25 %	0,25 %	0,3 %	1,2 %	Tertial 2 2016
Analys								
105 personer i snitt per månad av totalt 46394.								
  Antal aspiranter som fått kommunala visstidsanställningar	4 st				4 st	4 st	750	Tertial 2 2016
  Antal praktiktillfällen som genomförs inom stadens verksamheter av de aspiranter som Jobbtorg Stockholm matchar	5 st	3 st	2 st	11 st	5 st	5 st	500 st	Tertial 2 2016
  Antal tillhandahållna platser för feriejobb	217					200 st	10 000 st	2016
  Antal tillhandahållna platser för kommunala visstidsanställningar	15				15	15 st	800 st	Tertial 2 2016
  Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi	200 st	98 st	102 st	185 st		200 st	8000 st	2016

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med Stockholm Business Region, inom ramen för samarbetet med Start-up Stockholm, samt stadsdelsnämnderna utveckla möjligheten för unga stockholmare att driva sommarlovsföretag inom ramen för feriejobb.	2016-01-01	2016-12-31	
  Arbetsmarknadsnämnden ska i samråd med stadens nämnder och bolag utveckla ett utbud av platser för kommunala visstidsanställningar som motsvarar behoven hos aspiranterna. Stadens nämnder och bolag ska medverka i arbetet med att bereda platser för visstidsanställda.	2016-01-01	2016-12-31	
  Arbetsmarknadsnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna utveckla metoder och insatser för att stödja Jobbtorgaspiranter med psykosocial problematik. Under året skall ett centrum för särskilt stöd inrättas.	2016-01-01	2016-12-31	
  Arbetsmarknadsnämnden ska utöka den uppsökande verksamheten riktad till arbetslösa unga upp till 29 år i samråd med stadsdelsnämnderna samt övriga berörda nämnder, bolag och	2016-01-01	2016-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
externa aktörer. En utredning och ett handlingsprogram för att bryta ungas utanförskap i Stockholm ska tas fram i samråd med socialnämnden, utbildningsnämnden och övriga berörda nämnder			
 Äldrenämnden ska i samråd med arbetsmarknadsnämnden och stadsdelsnämnderna göra det möjligt för elever på omsorgsprogrammet och omsorgscollege att få feriejobb i stadens äldreomsorg.	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Individen klarar sin egen försörjning.

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämnden underlättar inträdet på arbetsmarknaden genom att erbjuda kommunala visstidsanställningar för arbetslösa. Samverkan med arbetsmarknadsnämnden sker så att arbetslösa personer som uppbär ekonomiskt bistånd garanteras en snabb individuell bedömning och aktivitetsplan. Nämnden fokuserar på insatser för personer som inte ingår i Jobbtorg Stockholms målgrupp

Förväntat resultat

Antal hushåll i behov av försörjningsstöd minskar i förhållande till 2015 års resultat.

Analys

Antal hushåll som uppbär ekonomiskt bistånd har under året varit i snitt per månad 145 hushåll. Motsvarande period förra året var 166 hushåll. Minskningen av antal ärenden har möjliggjort för socialsekreterarna att kunna arbeta mer med motivationsarbete och uppföljningar.

Stadens satsning på feriearbete för ungdomar har lett till att 200 personer har sommarjobbat. Ungdomars arbetslivserfarenhet är viktig och sommarjobb är många gånger deras första kontakt med arbetslivet. Flera ungdomar över 18 år blev efter sommarjobbet erbjudna att jobba extra på arbetsplatsen, huvudsakligen inom äldreomsorgen.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel personer med socialmedicinska rehabiliteringsskå I som går till egen eller annan försörjning efter insatser i förvaltningens verksamhet.	13,33 %			38,33 %	25 %	25 %		Tertial 2 2016
Analys Från Östermalm har 15 personer deltagit varav två har gått till egen försörjning, en man och en kvinna. Bedömningen är att								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
årsmålet kommer att uppnås.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Inventering ska göras om vilka praktikplatser och feriejobb som är möjliga för personer med funktionsnedsättning	2016-01-01	2016-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar

 Uppfylls helt

Analys

Målet bedöms uppfyllt med hänsyn till periodens utfall och prognos i indikatorer. Se text under nämndmål.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	99,36 %			98,41 %		100 %	100 %	Tertial 2 2016
Analys Budget inklusive beräknade prestationsjusteringar								
  Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	99,6 %			98,3 %		100 %	100 %	Tertial 2 2016
  Nämndens prognossäkerhet T2				0 %		+/- 1 %	+/- 1 %	2016

Nämndmål:

Alla chefer och medarbetare tar ansvar och vidtar åtgärder för att ha budget i balans med fokus på effekter för våra invånare

 Uppfylls helt

Beskrivning

Genom att både chefer och medarbetare är delaktiga i planering och uppföljning säkerställs en tydlig och kreativ styrning av verksamhet och ekonomi. Personal uppmuntras till att finna långsiktiga och kostnadseffektiva lösningar till nytta för invånare och brukare.

Förväntat resultat

Budget i balans på alla enheter, bra resultat för nämnden och goda effekter för våra invånare.

Analys

Nämnden prognostiserar ett överskott på 8,4 mnkr.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Alla medarbetare är delaktiga i utformningen av enhetens verksamhetsplan samt i att granska och följa upp det som sker i verksamheten.	2015-01-01	2016-12-31	

KF:s inriktningsmål:

4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm

Stadsdelsnämnden har tilldelats 1,4 mnkr för demokrati- och lokalt utvecklingsarbete.

Målet bedöms som helhet bli uppfyllt med hänsyn till periodens utfall och prognos i flertalet indikatorer, genom pågående aktiviteter och redovisad verksamhet. Se text under nämndmål samt bilaga 6, lokal utvecklingsprogram.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.1 Stockholm är en jämställd stad där makt och resurser fördelas lika

 Uppfylls helt

Analys

Målet bedöms uppfyllt med hänsyn pågående aktiviteter och redovisad verksamhet. Se text under nämndmål.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska mäta och analysera den statistik som relaterar till individer uppdelad efter kön	2016-01-01	2016-12-31	
  Stadsdelsnämnderna verksamhet ska jämställdhetsintegreras i syfte att syliggöra effekten av nämndens beslut och resursfördelning utifrån kön	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Nämndens verksamheter är jämställda och resurserna fördelas lika efter behov

 Uppfylls helt

Beskrivning

Ett genus- och antirasistiskt perspektiv genomsyrar verksamheten. Rekrytering är baserad på

kompetens och inriktad på jämställdhet.

Förväntat resultat

Statistiskt underlag och forskning visar att resurser fördelas lika.

Analys

Under perioden har arbetet med att integrera ett jämställdhetsperspektiv i ordinarie styrning, uppföljning och planering fortsatt, bland annat genom att använda könsuppdelad statistik för att synliggöra flickor och pojkar, kvinnor och mäns likheter och skillnader samt följa upp om resurser fördelas jämnt. Med resurser avses bland annat ekonomiska resurser, utbildning, material, personaltid, lokaler m.m.

Ett kunskapshöjande seminarium kring jämställda utemiljöer har initieras av förvaltningen och kommer att planeras av parkmiljöavdelningen. Seminariet ska hållas sen höst för alla som arbetar med planering av offentlig miljö på stadsdelsförvaltningarna samt på trafikkontorets stadsmiljöavdelning.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor

 Uppfylls helt

Analys

Indikatorer gällande medarbetarenkäten är inaktuella eftersom enkäten inte genomförs 2016. Sjukfrånvaron fortsätter inte att öka. Se text under nämndmål.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Aktivt Medskapandeindex				78			83	2016
Analys Medarbetarenkät genomförs inte 2016.								
 Andel medarbetare som inte upplever sig diskriminerade på sin arbetsplats				83 %			100 %	2016
Analys Medarbetarenkät genomförs inte 2016.								
 Index Bra arbetsgivare							fastställt 2016	2016
Analys								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Medarbetarenkät genomförs inte 2016								
 Index Psykosocial arbetsmiljö							fastställ s 2016	2016
Analys Medarbetarenkät genomförs inte 2016								
 Sjukfrånvaro	7,8 %	5,9 %	8,1 %	8,2 %	7,5 %	7,5 %	tas fram av nämnd en	Tertial 2 2016
Analys Ökningen av sjukfrånvaron avstannade under årets början och är nu i juli knappt 7,8 %. Förutsättningarna att nå årsmålet, 7,5 %, har därmed förbättrats.								
 Sjukfrånvaro dag 1-14	2,4 %	1,6 %	2,5 %	2,4 %	2,4 %	2,3 %	tas fram av nämnd en	Tertial 2 2016
Analys Sjukfrånvaron är oförändrad för såväl män som kvinnor jämfört med T1.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Stadsdelsnämnderna ska erbjuda fler personer med funktionsnedsättning anställning i staden	2016-01-01	2016-12-31	
 Stadsdelsnämnderna ska sträva efter hög personalkontinuitet i beviljade hemtjänstinsatser	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Nämnden är en bra arbetsgivare

 Uppfylls helt

Beskrivning

Personal har grundutbildning och erbjuds kompetensutveckling. Heltid är norm vid tillsvidareanställning. Nämndens friskvårdspolicy, rehabiliteringsprocess och rutiner vid sjukdom är väl kända. Samarbete sker med fackliga organisationer, företagshälsovård och försäkringskassa. Hög svarsfrekvens i medarbetarenkäten. Jämställdhet och mångfald eftersträvas och diskriminering motarbetas.

Förväntat resultat

Medarbetarenkäten visar att personalen är motiverad, delaktig och inte utsätts för diskriminering. Sjukfrånvaron minskar och förvaltningen rekryterar adekvat kompetens. Professionalitet och god kvalitet råder i verksamheterna.

Analys

Kompetensförsörjning

Bedömningen är att det finns en fortsatt utmaning i att rekrytera och behålla förskollärare, socialsekreterare, biståndsbedömare och sjuksköterskor. För att förbättra arbetssituationen och motverka personalomsättningen bland socialsekreterare och biståndsbedömare har en stadsövergripande handlingsplan tagits fram där en mängd identifierade förutsättningar som är nödvändiga för att skapa en bra arbetssituation redovisas. På förvaltningen har en styrgrupp bildats där avdelningschef från socialtjänsten och äldreomsorgen ingår tillsammans med enhetschefer från respektive avdelningar. Tertiälvís kommer enkätundersökningar göras där socialsekreterare och biståndsbedömare kan ta upp gällande sin upplevda arbetssituation. Resultaten kommer därefter att analyseras och utgöra en viktig kunskap om den psykosociala arbetsmiljön på avdelningarna är och hur den utvecklas framöver.

En arbetslagsledarutbildning har under perioden anordnats för 39 förskollärare i syftet att stärka förskollärarna i sitt läroplansuppdrag som pedagogiska ledare för arbetslaget. Arbetet med VFU – verksamhetsförlagd del av lärarutbildningen har pågått enligt plan.

Arbete pågår med att hitta lokaler för hemtjänsten med målet att personalens gångavstånd ska minska. Hemtjänsten har deltagit i utbildning i basala hygienrutiner. Kompetensutveckling har även genomförts eller ska påbörjas inom demens, värdegrund, bemötande, förflyttningsteknik och hjärt-lungräddning. Äldreomsorgen deltar i stadens projekt DigIT i syfte att öka kunskaperna inom den digitala teknik som används som arbetsredskap eller hjälpmedel för brukarna.

Inom förvaltningen har chefer inom socialtjänsten påbörjat ett särskilt ledarutvecklingsprogram för att öka sin kompetens som bidrar till en god arbetsmiljö och verksamhetsutveckling med brukaren i fokus.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron som helhet har sjunkit och är nu bland de lägsta i staden. Inom verksamhetsområdena förskola och parklek och inom äldreomsorgen har sjukfrånvaron minskat under hela året medan den har ökat inom socialtjänsten, bland annat på grund av enstaka svårare sjukdomsfall som resulterat i längre sjukskrivningar. Sjukfrånvarostatistik följs upp på enhets- och avdelningsnivå för att analysera utvecklingen samt ge stöd och förslag till åtgärder där sjukfrånvaron är hög. Genomgång av stadens nya arbetsmiljöverktyg har skett under ett chefsforum och med förvaltningsgruppen. Under början av hösten genomförs en arbetsmiljöutbildning för samtliga chefer och skyddsombud. Utbildningen omfattar både på den fysiska och psykosociala arbetsmiljön med ett särskilt fokus på föreskriften om organisatorisk och social arbetsmiljö. Samtliga förskolechefer har i samråd med personalenheten prioriterat särskilda insatser för att minska sjukfrånvaron.

Inom äldreomsorgen pågår tillsammans med företagshälsovården ett projekt vid en enhet med hög sjukfrånvaro. Syftet är att kartlägga den organisatoriska och sociala arbetsmiljön för att ta fram åtgärder för ett systematiskt arbete som ska leda till minskad sjukfrånvaro. Sjukfrånvaron vid enheten har nu minskat med drygt 25 procent sedan oktober 2015.

Övrigt

Staden genomför ingen medarbetarenkät för 2016. Nästa medarbetarundersökning genomförs våren 2017.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Enheterna ska gå igenom och diskutera resultatet av medarbetarenkäten samt ta fram handlingsplaner för identifierade förbättringsområden.	2016-01-01	2016-12-31	
 Kvalitetssäkra rekryteringsprocessen	2012-01-01	2016-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.3 Stockholm är en stad som lever upp till mänskliga rättigheter och är fritt från diskriminering

 Uppfylls helt

Analys

Målet bedöms uppfyllt med hänsyn till prognos i indikator, genom pågående aktiviteter och redovisad verksamhet. Se text under nämndmål.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel brukare i dagverksamhet för äldre som inte upplever diskriminering							Öka	2016
  Andel brukare inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning som inte upplever diskriminering							Öka	2016
  Andel brukare inom socialpsykiatri som inte upplever diskriminering							Öka	2016
  Andel brukare som inte upplever diskriminering inom förskolan och familjedaghem							Öka	2016

Analys

I årets förskoleundersökning svarar 98 procent av vårdnadshavarna nej på frågorna "Upplever du att ditt barn har diskriminerats i förskolans verksamhet?" och "Upplever du att du som vårdnadshavare blivit diskriminerad i kontakt med förskolans verksamhet?"

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Fritidsledare ska erbjudas kompetensutveckling i genus, antirasism och mänskliga rättigheter	2016-01-01	2016-12-31	
  Kommunstyrelsen ska skyndsamt genomföra en översyn i samråd med stadsdelsnämnderna, socialnämnden, arbetsmarknadsnämnden samt Stockholms stadshus AB i syfte att	2016-01-01	2016-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
säkerställa en ändamålsenlig organisation, process, resursfördelning samt uppföljning för flyktingmottagandet.			
  Stadsdelsnämnderna ska inventera och succesivt avlägsna exkluderande design inom nämndens ansvarsområde	2016-01-01	2016-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med äldrenämnden och Micasa AB göra en översyn av behovet och finansieringen av profilboende och intressentboende med olika typer av språklig och/eller kulturell inriktning samt hbtq-inriktning	2016-01-01	2016-12-31	
  Utbildningsnämnden ska fortsätta arbetet med att utveckla hbtq-kompetensen inom skolan och förskolan i samråd med kommunstyrelsens kansli för mänskliga rättigheter samt stadsdelsnämnderna.	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Verksamheterna är fria från diskriminering.

 Uppfylls helt

Beskrivning

Arbetet mot diskriminering tydliggörs och intensifieras. Jämställdhetsplan och likabehandlingsplaner är kända av alla, och verksamheterna utvecklar ett jämställt, normkritiskt och antirasistiskt arbetssätt.

Förväntat resultat

Inga klagomål och synpunkter gällande diskriminering.

Analys

Förskola och Parklek

Det aktiva likabehandlingsarbetet på förskolorna börjar lämna avtryck och synliggöras i förskolornas miljöer vilka utformas med utgångsläge att alla barn har möjligheter att prova olika aktiviteter och material. Plan mot kränkande behandling/likabehandlingsplan utgör en dokumentation av det främjande och förebyggande arbetet och upprättas årligen för varje förskola och bygger på analys och kartläggningar av tidigare års arbete som gjorts på varje förskola.

Utöver enheternas likabehandlingsplaner görs utredningar gällande kränkande behandling vid behov. När det gäller utredningar gjorda under detta verksamhetsår kommer dessa att anmälas till nämnden i samband med verksamhetsberättelsens färdigställande. Sammanfattning av 2015 års utredningar redogörs nedan:

Genomförda interna utredningar (individärenden) under 2015 på Östermalms kommunala förskolor var fyra stycken:

1. Barn kränker barn
2. Vuxen kränker barn
3. Vuxen kränker barn
4. Konflikt mellan personal och förälder som bevitnades av några barn.

Åtgärder som vidtagits på enhetsnivå utifrån de genomförda utredningarna/framtagna

handlingsplanerna är bland annat:

- Revidering av olika rutiner
- Pedagogiskt stöd kring rutiner/struktur
- Implementering av krisplan
- Värdegrundsarbete, personalens roll som förebilder
- Kompetensutveckling

Åtgärder på förvaltningsnivå utifrån de genomförda utredningarna/framtagna handlingsplanerna:

- Arbeta aktivt för att likabehandlingsplanen ska vara ett levande dokument i verksamheten.
- Säkerställa att den gemensamma mallen för utredning av kränkande behandling används.
- Rutiner för uppföljning av åtgärder behöver förtydligas.
- Rutiner för diarieföring av ärenden/framkomna klagomål behöver gås igenom.

Goda exempel

I Stadions förskolor analyserar personalen den pedagogiska miljön utifrån en normkritisk checklista. Listan innehåller bland annat följande frågor: finns flera kulturer representerade? Hur ser vår litteratur ut ur ett genusperspektiv?

I Hedvig Eleonora förskolor gör de vuxna rollspel för barnen i syfte att synliggöra och samtala med barnen om hur man kan agera i vissa situationer.

Socialtjänst

Verksamheterna arbetar utifrån nämndens jämställdhets- och likabehandlingsplan för att främja jämställdhet och lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder. I Humlanhuset råder nolltolerans gällande hot, våld och nedsättande ord.

Äldreomsorg

Äldreomsorgen och enheter inom stöd och service deltar i stadens projekt DigIT med syfte att öka kunskaperna inom digital teknik. Projektets utgångspunkt är bland annat hur digitaliseringen kan påverkas av jämställdhet, tillgänglighet och likabehandling. Inom ramen för projektet har gruppdiskussioner med dessa teman genomförts med samtlig medverkande personal.

Finska som minoritetsspråk

Utifrån lagen om de nationella minoriteterna och minoritetsspråken fortgår arbetet med att informera den sverigefinska minoriteten om deras rättigheter och verka för att gruppen erbjuds äldreomsorg på finska. Samarbete sker med övriga stadsdelar och stadsbidrag har getts. Aktiviteter för finstalande på verksamheter såsom öppna träfflokaler, Ipad-kurser och bokcirklar anordnas regelbundet. Det pågår planering för höstens gemensamma anhörigdag för finstalande.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.4 Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till barnets rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention

 Uppfylls helt

Analys

Målet bedöms uppfyllt med hänsyn till pågående aktiviteter och redovisad verksamhet. Se text under nämndmål.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska skapa fler träffpunkter för unga. Särskilt fokus ska riktas mot flickor och hbtq-personer	2016-01-01	2016-12-31	
  Utbildningsnämnden, kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna ska i samarbete ta fram riktlinjer för papperslösa barns rätt till förskola och skola	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Barnperspektivet uppmärksammas alltid och barns rättigheter respekteras

 Uppfylls helt

Beskrivning

Barn och ungas intressen och behov tas till vara och deras inflytande stärks. Vad som är bäst för barnen är avgörande. Socialtjänstlagen slår fast att barnets bästa ska vara avgörande vid beslut och andra åtgärder som rör vård- och behandlingsinsatser. Barn till ensamstående föräldrar som uppbär ekonomiskt bistånd ska särskilt uppmärksammas.

Förväntat resultat

Barn och ungas behov har tillgodosetts.

Analys

Förskola och Parklek

Förskolorna lyfter in barnperspektivet i planering och genomförande av verksamheten som anpassas till barnen. En del förskolor arbetar med barnråd för att skapa utökade möjligheter för barns delaktighet och inflytande. Hållplatsen (en mötesplats för inspiration, dialog och samverkan kring frågor som rör hållbar utveckling) har genomfört ytterligare en aktivitet under maj med temat klimatsmart mat.

Socialtjänst

Vid barnavårdsutredningar används utredningsinstrumentet BBIC (barnens behov i centrum) som säkerställer att det alltid finns ett barnperspektiv i utredningarna. Varje barn har getts möjlighet att framföra sina åsikter och synpunkter genom antingen egna samtal eller tillsammans med en trygghetsperson. Det dokumenteras alltid om socialtjänsten har träffat barnet eller inte. Om man inte har träffat barnet beskrivs alltid orsaken till detta. Barn-i-fokus-samtal är en individuell samtalsserie som erbjuds till separerade föräldrar som är i konflikt om

barnen. Ett forum för kollegialt samråd mellan arbetsgrupperna har inrättats med syfte att i ett tidigt skede uppmärksamma barn som drabbas, eller riskerar att drabbas, av konflikter mellan föräldrarna

Om en person blivit omhändertagen av polis enligt lagen om berusade personer, LOB, kontrolleras det i folkbokföringsregister om den omhändertagna personen har minderåriga barn.

Stadsmiljö

Arbetsgruppen "Staden i ögonhöjd" har under perioden tagit fram riktlinjer för hur barns och ungas behov ska säkerställas i stadsutvecklingen. Genom referensgrupper har synpunkter från stadens olika förvaltningar samlats in. Dokumentet ska färdigställas och antas under året.

I Gustav Adolfsparkens parklek hölls en dialog med möjlighet för barn och vuxna att lämna synpunkter kring parkleken. Under en veckas tid fanns också en "synpunktsbrevlåda" där man kunde lägga och delge sina tankar och idéer kring parkleken.

Nämndmål:

Förskola, skola och socialtjänst samverkar

 Uppfylls helt

Beskrivning

Samverkan mellan förskola, skola och socialtjänst ska vara välfungerande. En god skolgång utgör en av de främsta skyddsfaktorerna för barn och unga som riskerar att fara illa. Förebyggande arbete och tidiga insatser ska prioriteras. Barn och personal i förskola ska känna till barnets rättigheter enligt Barnkonventionen och vart de kan vända sig när rättigheter inte tillgodoses. Olika typer av föräldrastödsprogram liksom familjebehandling ska erbjudas i syfte att skapa jämlika förutsättningar till en god uppväxt för alla barn.

Förväntat resultat

Breddad samverkan mellan förskola, skola och socialtjänst bidrar till att barn och unga får sina behov tillgodosedda.

Analys

Socialtjänsten har en utsedd kontaktperson till varje skola och förskola. En revidering har gjorts av samverkansöverenskommelsen mellan stadsdelsförvaltningen och utbildningsförvaltningen.

Projektmedel från socialnämnden har erhållits för samverkan mellan förskolan och socialtjänsten för modellen "barnen i centrum". Det är en modell för samverkan och ökad samsyn och likvärdiga bemötandepprinciper mellan förskola, skola, fält/fritid och socialtjänst i norra innerstaden. En av målsättningarna med projektet är en ökad kunskap om respektive verksamhetsområden och därigenom använda personal från respektive verksamhetsområde som en resurs. Under 2016 är fokus att utforma ett koncept och ett material som möjliggör en spridning av "barnen i centrum" och som bygger på en anpassning av ABC till professionella.

Förvaltningen deltar aktivt i den samverkan som är reglerad i Kungsholmens, Norrmalms och Östermalms lokala samverkansöverenskommelse kring barn i behov av särskilt stöd (BUS).

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.5 Stockholm är en stad där ingen behöver vara rädd för våld

 Uppfylls helt

Analys

Målet bedöms uppfyllt med hänsyn till prognos i indikator, genom pågående aktivitet och redovisad verksamhet. Se text under nämndmål.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal personer som utsatts för våld i nära relation som är kända av socialtjänsten				23 st		20 st	tas fram av nämnden	2016

Nämndmål:

Våld och social oro minskar

 Uppfylls helt

Beskrivning

Personer som utsatts för våld i nära relationer får stöd. Samarbete sker inom trygghet- och säkerhetsarbetet för att stoppa våld och minska oro och utsatthet. Skyddsfaktorer uppmärksammas i utomhusmiljön.

Förväntat resultat

Ökad upplevelse av trygghet, minskad social oro. Personer som har utsatts för relationsvåld upplever att de har erbjudits stöd och vid behov skyddat boende.

Analys

Fältassistenterna har arbetat uppsökande under 46 kvällar. Antalet ungdomar som uppehåller sig i stadsdelsområdet, men bor i andra stadsdelsområden, har ökat.

Förvaltningens arbete med våld i nära relationer utgår från Stockholms stads program för kvinnofrid samt riktlinjer. Inom förvaltningen finns resurspersoner som har i uppdrag att vara extra kunniga inom området och därmed kunna konsultera sina kollegor. Nya rutiner har arbetats fram gällande stöd till vuxna som utsatts för våld i nära relationer. Familjeenheten utreder barnets situation och behov i familjer där det förekommer relationsvåld. Om det framkommer att en förälder är våldsutsatt erbjuds ett eget stöd till denne utifrån sina behov som brottsoffer. Stödet till den vuxne ges då av en specialistutbildad socialsekreterare på vuxenenheten.

Äldreomsorgen har medverkat i framtagandet av en samverkansöverenskommelse med polisen då äldre är en särskilt sårbar grupp för inbrott. Anhörigkonsulenten, som dagligen möter många anhöriga, är resursperson i Kvinnofrid – mot våld i nära relationer. Arbetet med

att öka kunskapen hos personalen kring relationsvåld, hot och våld fortgår. I och med årets avtalsuppföljningar på vård- och omsorgsboendena följs det systematiska brandskyddet upp.

Andelen invånare som upplever trygghet i stadsdelsområdet är hög, dock finns det platser inom området som har bristande tillgänglighet, bosättningar, förekomst av klotter och problem med belysning, vilka alla är faktorer som kan påverka känslan av trygghet. I juni antogs samverkansöverenskommelsen mellan stadsdelsförvaltningen och lokalpolisområde Norrmalm där ett av de prioriterade områdena kommer att vara trygghet på offentlig plats. En trygghets- och säkerhetskonferens kommer att äga rum under hösten för att fördjupa samverkansarbetet.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Säkerställa att medarbetarna har kännedom om lokala rutiner för arbetet mot våld i nära relationer.	2014-01-01	2016-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.6 Stockholm är en tillgänglig stad för alla

 Uppfylls helt

Analys

Målet bedöms uppfyllt med hänsyn till periodens utfall och prognos i indikatorer, genom pågående aktiviteter och redovisad verksamhet. Se text under nämndmål.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				89 %		89 %	88 %	2016
Analys Utfallet på indikatorn kommer under hösten.								
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				80 %		80 %	76 %	2016
Analys Utfallet på indikatorn kommer under hösten.								
  Andel personer				59 %		70 %	tas fram	2016

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
♀ med funktionsnedsättning som upplever att stadens inne och utemiljö är tillgänglig och användbar. (Stöd och service till personer med funktionsnedsättning)							av nämnden	
Analys Utfallet på indikatorn kommer under hösten.								
♂ Andel personer som upplever att de varit delaktiga i upprättandet av genomförandeplaner							Fastställs 2016	2016
Analys Mätmetod kommer att presenteras under hösten.								
♂ Andelen personer med funktionsnedsättning som upplever att de har en fungerande bostad (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				88 %		88 %	tas fram av nämnden	2016
Analys Utfallet på indikatorn kommer under hösten.								
♂ Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				95 %		95 %	90 %	2016
Analys Utfallet på indikatorn kommer under hösten.								
♂ Nöjda brukare - Daglig verksamhet (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				74 %		89 %	89 %	2016
Analys Utfallet på indikatorn kommer under hösten.								
♂ Nöjda brukare - korttidsboende (stöd och service				100 %		95 %	89 %	2016

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
till personer med funktionsnedsättning)								
Analys Utfallet på indikatorn kommer under hösten.								
  Nöjda brukare - LSS-boende, vuxna och barn (Stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				81 %		89 %	89 %	2016
Analys Utfallet på indikatorn kommer under hösten.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska bygga bort enkelt avhjälpta hinder	2016-01-01	2016-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med äldre- och socialnämnden göra en översyn av behovet av äldreboende för personer som bor i gruppboende enligt LSS	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Nämndens verksamheter är tillgängliga

 Uppfylls helt

Beskrivning

Hinder för ett självständigt liv och delaktighet i samhället identifieras och tas bort i möjligaste mån. Alla invånare, oavsett fysiska eller sociala förutsättningar, kan använda sig av parkerna.

Förväntat resultat

Alla har möjlighet att ta del av nämndens verksamheter och den offentliga miljön oavsett fysiska och sociala förutsättningar.

Analys

Trygghet, tillgänglighet och jämställdhet är viktigt för parkbesökarna och beaktas i varje parkupprustning och det arbetas systematiskt med, och utifrån budget, med att genomföra tillgänglighetsåtgärder i parkerna. Grunden för tillgängligheten i parkernas verksamhet är öppettiderna. Humlanhuset hade för första gången öppet under sommaren, med start skolavslutningsveckan.

Nämndmål:

Verksamheterna präglas av tillgänglighet, delaktighet och ett gott bemötande

 Uppfylls helt

Beskrivning

Verksamheterna och utomhusmiljön är tillgängliga och präglas av ett gott bemötande. Rätten till självbestämmande är grundläggande. Insatser utformas med respekt för den enskildes önskemål och val. Synpunkter och medborgarförslag tas väl omhand.

Förväntat resultat

Personer upplever att de är delaktiga i insatsens utformning och utförande. Tillgängligheten i verksamheterna och i utomhusmiljön är hög och den enskilde upplever ett gott bemötande i kontakten.

Analys

Ett gott bemötande är viktigt vid medborgardialoger, exempelvis vid parkupprustningsprojekt, där invånare har möjlighet att lämna förslag på hur parker och grönområden kan utvecklas och förbättras.

Personalens förhållningssätt och bemötande ingår som en väsentlig del i förskolornas värdegrundsarbete utifrån uppdrag i läroplanen. Detta innefattar även det främjande och förebyggande likabehandlingsarbetet.

Inom socialtjänsten används strukturerade utredningsinstrument såsom BBIC, DUR och ASI, för att möjliggöra en så hög grad av delaktighet som möjligt. Familjeenheten har deltagit i ett projekt tillsammans med barnrättsorganisationen Maskrosbarn och Socialförvaltningen. Maskrosbarn fick genom projektet i uppdrag att iordningsställa ett av enhetens besöksrum enligt deras eget koncept "Pimp-my-soc" för att skapa en miljö som bidrar till att ungdomar känner sig mer välkomnade och trygga när de besöker socialtjänsten.

Inom äldreomsorgen sker information och kommunikation med äldre och deras anhöriga allt mer digitalt, inom de öppna träffpunkterna erbjuds därför datakunskap för att ge äldre möjlighet till delaktighet i den digitala världen.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Kompetensutveckling för medarbetarna gällande psykisk ohälsa ska genomföras	2016-01-01	2016-12-31	
 Kompetensutveckling i bemötande gällande personer med funktionsnedsättning ska genomföras	2016-01-01	2016-12-31	
 Medarbetarna ska kompetensutvecklas i att skriva enkelt och lättläst	2016-01-01	2016-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.7 Stockholm är en demokratisk stad där invånarna har inflytande

 Uppfylls helt

Analys

Målet bedöms uppfyllt med hänsyn till periodens utfall och prognos i indikatorer, genom pågående aktiviteter och redovisad verksamhet. Se text under nämndmål.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel brukare med boendestöd som anser att de har inflytande över det stöd de får av sina boendestödjare.						85 %	fastställes 2016	2016
Analys Indikatorns resultat kommer under hösten.								
  Andel brukare på stadens gruppboenden som anser att de har inflytande över det stöd de får.						85 %	fastställes 2016	2016
Analys Indikatorns resultat kommer under hösten.								
  Andel vårdnadshavare till barn i förskolan som anser att de har möjlighet till delaktighet och inflytande i verksamheten						80 %	82 %	2016
Analys Utfallet på 83 procent för frågan "Jag har möjlighet till delaktighet och inflytande i verksamheten (genom utvecklingssamtal, föräldramöten och andra forum)" ligger över årsmålet på 80 procent.								
  Andel äldre med hemtjänst som anser att personalen tar hänsyn till deras åsikter och önskemål om hur hjälpen ska utföras							86 %	2016
Analys Resultat från årets brukarundersökning har ännu inte presenterats, bedömningen är att målet kommer att uppnås.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
-----------	------------	-----------	-----------

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna initiera en satsning för att stärka ungas organisering och öka kunskaperna om mänskliga rättigheter.	2016-01-01	2016-12-31	
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna ta fram förslag på hur det civila samhället kan stärkas, med särskilt fokus på ytterstaden och kvinnors organisering, samt bidra till att förutsättningar skapas för att det civila samhället kan göras delaktigt i stadens utveckling, i enlighet med det arbete som pågår inom ramen för den sociala hållbarhetskommisionen	2016-01-01	2016-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska utarbeta lokala utvecklingsprogram i samverkan med invånare och i samarbete med stadens övriga nämnder och styrelser	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Förskolorna samverkar med föräldrar/vårdnadshavare

 Uppfylls helt

Beskrivning

Föräldrarna ges möjlighet till inflytande i olika former i syfte att samverka kring sitt barns allsidiga utveckling. Föräldrars/ vårdnadshavarnas kännedom om vad förskolan gör för att stödja barnens utveckling ska öka, liksom förskolans dokumentation och uppföljning.

Förväntat resultat

Resultatet för föräldrar/vårdnadshavares delaktighet och inflytande mäts i förskoleundersökningen med frågan "Jag har möjlighet till delaktighet och inflytande i verksamheten".

Analys

Förskolorna erbjuder föräldrar/vårdnadshavare olika forum för samverkan, exempelvis förskoleråd, föräldramöte, vernissage och drop-in fika. Vårdnadshavare erbjuds utvecklingssamtal inför skolstart.

Nämndmål:

Invånarna är delaktiga och har inflytande

 Uppfylls helt

Beskrivning

Den lokala demokratin stärks genom en tydlig information och brukarinflytande, t ex genom pensionärsråd, råd för funktionshinderfrågor, förtroenderåd, mobilt medborgarkontor, park- och miljödialog m fl.

Ungdomars inflytande ska öka genom aktivt uppsökande insatser. Öppna möten med stadsdelsnämnden och möjligheten att lämna medborgarförslag ökar möjligheten att påverka. Alla utredningar präglas av delaktighet.

Förväntat resultat

Invånarna känner sig delaktiga och har haft möjlighet att påverka.

Analys

Ett samråd om utvecklingen av Tessinparkens norra del hölls under Parkernas dag den 27 augusti. Syftet med samrådet var att informera om parkens ekologiska viktiga roll i Nationalstadsparken och hur parken kan utvecklas utifrån det samt att inhämta parkbesökarnas synpunkter på parken idag.

Beslut om stadgar och arbetsordning till det inrättade ungdomsrådet i stadsdelen har fattats på ett nämndsammanträde. Ungdomsrådets arbete har utformats på flera olika nivåer för att nå och inkludera en bred grupp av ungdomar. En samordnare har tillsatts, med uppdrag att göra skolbesök och bygga upp andra kontaktytor till unga. Arbetet har bland annat resulterat i en ungdomspanel via sociala medier som kan vara bollplank för stadsdelsnämnden i aktuella frågor, en grupp ungdomar som arbetar med uppstart av ett ungdomsråd, och ett upplägg för samarbete med skolor via klassrumsbesök för nämndledamöter när eleverna skriver debattartiklar.

Förvaltningen driver Hållplatsen, en mötesplats för barn, föräldrar och personal i stadsdelens förskolor. Hållplatsen bygger på idén att ge barn inflytande och göra dem delaktiga i frågor som rör hållbar utveckling och startade i Norra Djurgårdsstaden under december 2015 – juni 2016 och ska under hösten ambuleras i övriga Östermalm. Hållplatsen har varit öppet en dag i månaden. Informationsmöten för nyinflyttade i Norra Djurgårdsstaden har fortsatt anordnats av förvaltningen under våren och sommaren.

Brukarrådet, som skapats för att inhämta synpunkter gällande vård och stöd till personer med missbruksproblematik, kommer att medverka i utformningen av en kommande brukarundersökning. I de särskilda boendena finns boenderåd där det ges möjlighet att framföra synpunkter och idéer för att utveckla verksamheten.

Nämndens pensionärsråd, råd för funktionshinderfrågor samt det nyinrättade ungdomsrådet ges möjlighet att lämna synpunkter i frågor som rör äldre, personer med funktionsnedsättning, och unga.

För att utveckla dialogen med stadsdelsnämndens invånare, pågår arbete med att finna lämplig lokal för ett mobilt medborgarkontor. Förvaltningen vidareutvecklar också medborgardialogen via sociala medier som Facebook och Twitter.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning

Uppfylls helt

Analys

Målet bedöms uppfyllt med hänsyn till periodens utfall i indikator, genom redovisad

uppföljning och verksamhet. Se text under nämndmål.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel elektroniska inköp	73 %				70 %	70 %	Tas fram av nämnden	Tertial 2 2016

Nämndmål:

Nämndens upphandlingar och inköp utvecklar staden i hållbar riktning

 Uppfylls helt

Beskrivning

Upphandlingar sker enligt lagen om offentlig upphandling (LOU) samt i enlighet med stadens upphandlingspolicy och riktlinjer.

Förväntat resultat

Ingångna avtal innehåller krav på hållbar utveckling. Inköp i verksamheterna sker inom ramavtal och E-handel tillämpas där så har avtalats med leverantör.

Analys

Förvaltningen använder ett nytt E-handelssystem för inköp av varor till verksamheterna. Detta gäller alla typer av produkter, från livsmedel till kontorsmaterial, hygienutrustning, möbler, lekutrustning mm. Systemet är en ny modul i Agresso som ska underlätta att säkerställa köp från upphandlade leverantörer till rätt villkor och priser. Förvaltningens införande av systemet genom projekt "Effektiva inköp" har varit lyckosamt, i allt väsentligt fungerar det väl sedan starten den 18 januari. Andelen köp i e-handel är drygt 73 % och ligger strax över prognosen.

Uppföljning av ekonomi och särskilda satsningar

Uppföljning av driftbudget

Mnkr	Justerad budget	Prognos utfall efter resultat överföring	Prognos, Resultat 2016
Kostnader			
Nämnd och administration	38,4	35,4	3,0
Äldreomsorg	802,3	802,3	0,0
Förskola och Parklek	301,0	302,0	- 1,0
Socialtjänst	333,9	325,9	8,0

Mnkr	Justerad budget	Prognos utfall efter resultat överföring	Prognos, Resultat 2016
Stadsmiljö	12,7	13,7	– 1,0
räntor och avskrivningar	5,3	5,9	– 0,6
Summa kostnader	1 493,6	1 486,8	8,4
Intäkter			
Nämnd och administration	0,3	0,3	0,0
Äldreomsorg	83,0	83,0	0,0
Förskola och Parklek	25,1	25,1	0,0
Socialtjänst	74,4	74,4	0,0
Stadsmiljö	0,0	0,0	0,0
räntor och avskrivningar	0,0	0,0	0,0
Summa intäkter	182,8	172,8	0,0
Netto			
Nämnd och administration	38,1	35,1	3,0
Äldreomsorg	719,3	719,3	0,0
Förskola och Parklek	275,9	276,9	– 1,0
Socialtjänst	259,5	251,5	8,0
Stadsmiljö	12,7	13,7	– 1,0
räntor och avskrivningar	5,3	5,9	– 0,6
Summa netto	1 310,8	1 304,0	8,4

I bilaga 2 redovisas prognos enligt stadens indelning av verksamheter.

Prognosen för året är ett överskott om 8,4 mnkr. Budgeten uppgår till 1 296,5 mnkr netto, varav kostnader 1 470,3 mnkr och intäkter 173,0 mnkr. Med hänsyn tagen till beräknade prestationsjusteringar inom förskola och omsorg om funktionshindrade om ytterligare 14,3 mnkr uppgår justerad budget till 1 310,8 mnkr netto.

I samband med tertialrapport 1 begärdes, och har av kommunstyrelsen beviljats, 6 mnkr i omslutningsförändringar för ökade kostnader och intäkter, 0,8 mnkr för arbete med utsatta EU-medborgare, 2,6 mnkr för specialbostäder i norra Djurgårdsstaden samt 0,3 mnkr av begärda 1,9 mnkr för åtgärder för en giftfri förskola. Därtill fördelades 0,5 mnkr för kolloverksamhet.

Bokföring uppgår efter åtta månader till 835,9 mnkr, vilket motsvarar 63,7 % av budget inklusive beräknade justeringar. Motsvarande period år 2015 var 813,9 mnkr, 64,2%.

Budgeten för investeringar uppgår till 17,8 mnkr efter justeringar i avstämningsärendet om 3,2 mnkr för tillgänglighetsinvesteringar, 2,0 mnkr för reinvesteringar och 0,1 mnkr för klimatinvestering samt ombudgeteringar från 2015 om 1,3 mnkr samt 0,7 mnkr för ökad tillgänglighet och 0,4 mnkr för klimatinvesteringar beslutade i tertialrapport 1. Prognosen är att utrymmet fullt ut inte kommer nyttjas för investeringar i maskiner och inventarier.

I ärendet begärs budgetjusteringar för ökade kapitalkostnader om 0,6 mnkr samt för merkostnader extra städkostnader avseende utsatta EU-emigranter om ca 1,0 mnkr samt omslutningsförändringar om 9,8 mnkr.

Om begärda budgetjusteringar beviljas är prognosen överskott om 10 mnkr.

Nämnd och förvaltningsadministration

Budgeten uppgår till 37,7 mnkr för kostnader och 0,3 mnkr för intäkter, netto 37,4 mnkr.

För året prognostiseras ett överskott om 3,0 mnkr. Överskottet beror huvudsakligen på vakanser.

Förskola och Parklek

Budget 2016 uppgår för året till 292,9 mnkr för kostnader och 25,1 mnkr för intäkter, netto 267,8 mnkr vilket är fördelat på förskoleverksamhet och kultur- och fritidsverksamhet. Bokförda nettokostnader per sista augusti uppgår till 183,2 mnkr, 68,4 % av budgeten. Med hänsyn tagen till förväntad prestationsjustering om 8,1 mnkr 66,4% av justerad budget. (kompensation för höga hyror och barnomsorgsgaranti). Motsvarande kostnader 2015 var 170,7 mnkr motsvarande 64,7% av budget.

För året prognostiseras ett underskott om 1 mnkr som beror på underskott i enheterna ”Norra Djurgårdstaden 1” och ”Norra Djurgårdsstaden 2”.

Förskoleverksamhet

Verksamhetens nettobudget uppgår till 258,3 mnkr.

I augusti var antalet barn i kommunal verksamhet 1887 st, 13 barn fler än i augusti 2015. Andel barn i kommunal verksamhet var 56,2%, en minskning med 0,8 % mot motsvarande tid 2015.

Endast en vårdnadshavare har nyttjat vårdnadsbidrag under året och per augusti har 24 tkr betalats ut i vårdnadsbidrag, en minskning med 279 tkr mot 2015.

Barn, kultur och fritidsverksamhet

Verksamhetens nettobudget uppgår till 9,5 mnkr. Prognosen är budget i balans.

Verksamheten omfattar parklekar, sommarkollo och projekt Fussion. I årets kolloverksamhet deltog 217 barn (113 flickor och 114 pojkar jämfört med 2015 en ökning med 26 % (172 barn). Verksamheten har en resultatenhet som inkluderar Humlegårdens, Tessinparkens och GA Parkens parklekar. Resultatenheten har 0,4 mnkr i sin resultatfond och prognostiserar för året budget i balans.

Äldreomsorg

Äldreomsorgens nettobudget uppgår till 719,3 mnkr för år 2016. Det är en ökning av nettobudgeten med 14,7 mnkr jämfört med nettobudgeten för år 2015. Äldreomsorgen prognostiserar budget i balans.

Bokförda nettokostnaderna för årets första åtta månader uppgår till 467,5 mnkr vilket utgör 65,0 % av nettobudgeten. Vid motsvarande period år 2015 uppgick nettokostnaderna till 458,6 mnkr 65,1% av nettobudget.

Vårddygnspriserna har ökat med 2,2 procent i förhållande till år 2015. För årets första åtta månader var antalet platser vid vård- och omsorgboendena i genomsnitt 590. Under motsvarande period år 2015 var antalet 604.

Ersättningsnivåerna år 2016 för hemtjänst har höjts med 2,0 procent jämfört med år 2015.

För den kommunala hemtjänsten prognostiseras ett underskott om 2,5 mnkr för året. De har haft svårigheter att rekrytera kompetent personal vilket lett till att det ibland har förekommit personalbrist. Enheterna har därför anlitat bemanningsföretag vid tillfälliga vakanser vilket har medfört kostnadsökningar. En konsekvens av detta är att vissa brukare har tackat nej till insatser från den inhyrda personalen. Detta leder till att enheterna mister intäkter för utförda timmar men har kvar kostnader för personalen.

Dianagårdens vård- och omsorgsboende, som drivs i kommunal regi, prognostiserar ett underskott om 2,3 mnkr. Underskottet beror på att enheten har haft problem med tomplatser. Dianagården har 48 platser varav cirka 6 platser säljs till andra stadsdelar.

Ersättningsnivåerna per dag till utförare av dagverksamhet har höjts med 2,0 procent jämfört med 2015.

Dagverksamheten Östermalm Vi Bo Bergmans gata prognostiserar budget i balans. Vid verksamheten finns en enhet för demensvård och en enhet för somatisk vård. Samtliga platser vid verksamheten är biståndsbedömda.

Härutöver finns två anslagsfinansierade träfflokaler. För besökare vid dessa träfflokaler behövs inte någon biståndsbedömning göras. Verksamheten prognostiseras en budget i balans.

Staden har beslutat om ett försök under år 2016 med fria broddar till alla som är 75 år eller äldre och dessutom har biståndsbeslut om hemtjänst och/eller trygghetslarm. Inom Östermalms stadsdels finns cirka 1 500 personer som omfattas av beslutet.

Socialtjänst

I socialtjänsten ingår verksamhetsområdena individ- och familjeomsorg inklusive socialpsykiatri, ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder samt omsorg om funktionshindrade. Socialtjänstens nettobudget uppgår till 253,3 mnkr. I den nyligen genomförda avläsningen av LSS nivåer beräknas prestationsjusteringar uppgå till 6,2 mnkr vilket kommer att tillföras budgeten efter tertialrapport 2. Årets prognos för socialtjänsten, inklusive förväntade budgetjusteringar, visar ett överskott om 8,0 mnkr. Bokförda kostnader uppgår till 211,8 mnkr, intäkter till 59,6 mnkr, netto 134,9 mnkr vilket utgör 52 % av budgeten, inkl. justeringar. Intäkter från Migrationsverket om 15 mnkr avser 1:a kvartalet och gör att intäkterna är avsevärt högre i början av året.

Individ- och familjeomsorg

Verksamhetsområdet individ- och familjeomsorg inklusive socialpsykiatri, består av familjeenheten och vuxenenheten. Socialpsykiatri ingår i vuxenenheten sedan juni 2016. För verksamhetsområdet prognostiseras ett samlat överskott om 2,0 mnkr.

Familjeenheten redovisar budget i balans. Underskott om 0,7 mnkr återfinns inom administration/handläggningskostnader för insatsen ensamkommande barn och avser kostnader till den gemensamma enheten på Kungsholmen. Även externa placeringskostnader visar underskott om cirka 1 mnkr på grund av ökade kostnader för placeringar enligt Lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU). Insatser inom öppenvård, familjehem och kontaktverksamhet visar överskott.

Vuxenenheten exklusive socialpsykiatri, redovisar ett överskott om 1,5 mnkr fördelat på minskade personalkostnader och placeringskostnader.

Socialpsykiatrin redovisar ett nettoöverskott om 0,5 mnkr som beror på oförbrukade tilldelade PRIO-medel. Socialnämnden som betalar ut PRIO-medel till stadsdelsförvaltningarna, har i samband med revision av bokslutet 2015 fått kritik för tidigare års periodiseringar av PRIO-medel. De felaktigt periodiserade medlen har därför fördelats ut till stadsdelsnämnderna något som inneburit att förvaltningen erhållit medel från socialförvaltningen i augusti månad som inte kommer hinna förbrukas under året och inte heller är möjliga att balanseras över till nästa år.

Beställarsidan visar ett mindre överskott för placeringskostnader. Utförarsidan visar dock ett underskott om 0,3 mnkr beroende på vakanta platser på stödboenden.

Ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder

Verksamhetsområdet redovisar ett nettoöverskott om 3,0 mnkr. Ekonomiskt bistånd visar ett överskott om 3,2 mnkr pga. av fortsatt minskade kostnader för försörjningsstöd.

Arbetsmarknadsåtgärder visar ett mindre underskott om 0,2 mnkr pga. ökade kostnader för feriearbeten. Prognosen är baserad på förväntad snittkostnad om 1,3 mnkr per månad fram till december månad. Kostnader för utbetalt försörjningsstöd uppgår per sista augusti till 11,5 mnkr mnkr. Antal bidragshushåll och medelbidraget i snitt har hittills varit 145 st respektive 8532 kr att jämföra med fjolårets genomsnitt om 166 st respektive 8629 kr.

Omsorg om funktionsnedsatta

För verksamhetsområdet omsorg om personer med funktionsnedsättning prognostiseras ett nettoöverskott om 3,0 mnkr. Bokförda nettokostnader per sista augusti uppgår till 95,6 mnkr, vilket är en ökning mot förra årets motsvarande period med 3,3 mnkr. Den slutliga budgeten för verksamheten, inkl. prestationsjusteringar, beräknas bli 8,9 mnkr högre jämfört med år 2015. Detta beror bland annat på nya LSS-brukare på Tyresta gruppbostad, samt att ett antal brukare under året fått sina LSS-nivåer omprövade något som lett till ökade prestationsjusteringar. Antalet LSS- brukare har ökat, per augusti uppgår antal LSS-brukare till 222, att jämföra med 209 förra året. Mätning av LSS-nivåer, som genomförs i mars och augusti, och som ligger till grund för den slutliga budgeten, kommer att öka budgeten med 6,2 mnkr där större delen avser vuxenboende.

På utförarsidan, vilken består av två LSS gruppbostäder, LSS servicebostad samt nya gruppboenden Tyresta som öppnar 1 oktober, redovisas ett samlat underskott om ca 0,2 mnkr. Underskottet avser Tyresta gruppbostad som initialt kommer ha kostnader innan brukare flyttar in vilka stimulansbidrag om 0,6 mnkr delvis täcker.

Preventionsenheten

Enheten visar budget i balans. Inför sommaren fick enheten projektmedel om 500 tkr för sommaraktiviteter, av dessa har ca 90 tkr kunnat användas till ökade personalkostnader och ökat öppethållande på Humlanhuset i Humlegården, resterande projektmedel har återredovisats till staden. Enhetens ungdomsmottagning har erhållit projektmedel om 889 tkr mnkr avseende psykisk hälsa samt 90 tkr avseende extra insatser för ensamkommande ungdomar.

Stadsmiljö

För verksamhetsområdet prognostiserar budget i balans, förutsatt att verksamheten beviljas full ersättning för extra kostnader för arbete med utsatta EU-medborgare i samband med

avvisningar. I samband med tertialrapport 1 beviljades extra medel för dessa insatser enligt nedlagda kostnader till och med april månad med 0,8 mnkr. I tertialrapport 2 ansöker nämnden om ersättning för nedlagda kostnader maj till augusti, samt för prognosticerade kostnader september till december. Se text under *Budgetjusteringar*.

Särskilda satsningar

I budget för 2016 höjdes ersättningsnivåerna genom ökning av förskoleschablonen 2,2 %, höjning av hemtjänstpeng 2,0 %, höjning av peng för dagverksamheterna 2 % samt höjd schablon för vuxen och barnboende, daglig verksamhet, och korttidshem med 2 %. Ökningen beräknas täcka kostnader för lönerörelse, ökade hyreskostnader och ökade priser från utförare.

Demokrati- och utvecklingsarbete

Under året har arbetet med framtagande av det lokala utvecklingsprogramet pågått liksom inrättandet av ett ungdomsråd.

Förskola och Parklek

Inom det utökade socioekoanslaget för förskoleverksamhet har pedagoger utbildats, dels i "alla barn i centrum" (ABC) och dels i "tecken som alternativ i kommunikation". Därutöver har anslaget täckt kostnader för fem barn med särskilt behov av stöd. Ny parklek planeras i Norra Djurgårdsstaden. Extra satsning på att öka andelen ekologiska livsmedel har gjorts. Parklekarna har utökat öppethållandet med motsvarande 2,5 % (178 timmar).

Barn, kultur och fritid

Humlanhuset har för första gången haft öppet hela sommaren och med utökad omfattning. Humlanhuset kommer också att rustas under hösten.

Socialtjänst

Inom socialpsykiatri har en förstärkning gjorts av en socialsekreterare/metodutvecklare för arbete med ökad delaktighet för den enskilde individen i form SIP (Samordnad individuell plan) i samverkan med bland annat psykiatri.

Under året ses förvaltningens rutiner gällande arbete med våld i nära relationer över med syftet att förbättra stödet till den våldsutsatte genom att tydliggöra de interna processerna om hur dessa ärenden ska handläggas. Vuxenenheten har redan genomfört en förändring tillsammans med familjeenheten gällande stödet till våldsutsatte. Numera erbjuds alla våldsutsatta oavsett om de har barn eller ej stöd av vuxenenhetens specialist i dessa frågor.

Familjeenheten har utökat med en socialsekreterare dels för att möta det ökande ärendantalet samt höja kvaliteten gentemot våra brukare. Den gemensamma enheten för ensamkommande barn, förlagd till Kungsholmens stadsdelsnämnd, utökar antalet handläggare vilket innebär ökade kostnader också för Östermalms stadsdelsnämnd.

Familjeenheten kommer under hösten tillsätta en tjänst som metodutvecklare i syfte att höja kvaliteten i arbetet.

Äldreomsorg

Biståndsenheten inom äldreomsorgen har utökat sina insatser för nyprövning av beviljade insatser samt granskning av kostnader för främst biståndsbedömda hemtjänsttimmar. Utökningen har skett genom förstärkning av personal under en begränsad period om 6 – 8

månader.

Resultatenheter

Nämnden inrättade i samband med verksamhetsplanen åtta resultatenheter för året. Med i resultatfond från 2015 fanns 10,4 mnkr. Av resultatenheterna beräknas fyra enheter nyttja av resultatfonden, medan resten beräknas ha balanserat resultat eller tillföra medel. Vid slutet av året beräknas fonden uppgå till 6,7 mnkr. Se bilaga 1.

Investeringar

Stadsdelsnämnden tilldelades i budget 2016 7,9 mnkr för investeringar i parker och grönområden. Från 2015 har 1,3 mnkr ombudgeterats till 2016 avseende försenade tillgänglighetsprojekt 2015.

I samband med verksamhetsplan 2016 beviljades stadsdelsnämnden investeringsmedel från centrala medelsreserven för oförutsedda investeringar om totalt 3,2 mnkr för tillgänglighetsanpassningar.

Stadsdelsnämnden har beviljats reinvesteringsmedel om 2,0 mnkr, för angelägna åtgärder med syfte att förlänga parkanläggningarnas livslängd.

I samband med verksamhetsplanen beviljades 0,1 mnkr för byte av radiatorer i parklekarna. Energianvändningen bedöms för dessa objekt minska med ca 50 % efter utförda åtgärder. Se bilaga 4.

I tertialrapport 1 beviljades nämnden budgetjustering om 0,7 mnkr för ytterligare tillgänglighetsinvesteringar och 0,4 mnkr för klimatinvesteringar.

Investeringsmedlen uppgår totalt till 15,6 mnkr och fördelas på följande objekt:

Mnkr	Budget 2016	Prognos Tertialrapport 2
Gustav Adolfsparken	1	1
Ellen Keys park	4	4
Finlandsparken	0,5	0,5
Lekplatser i Hjorthagen	1	1
Sportfältets lekplats	0,4	0,4
Miljösmarta renhållningskärl	0,5	0,5
Stadsodling	0,4	0,4
Skyltar	0,1	0,1
Tillgänglighetsinvesteringar	3,2	5,2
Reinvesteringar	2	2
Överfört från 2015	2	
Klimatinvesteringar	0,5	0,5
Totalt	15,6	15,6

Tilldelad budget för kapitalkostnaderna (räntor och avskrivningar) uppgår till 5,3 mnkr. Prognosen är 5,9 mnkr. Förklaringen till ökade kapitalkostnader är ökad tilldelning av bl.a. tillgänglighets- och klimatinvesteringarinvesteringar.

För investeringar i maskiner och inventarier är budgeten 2,2 mnkr. Prognosen är att ca 1,5 mnkr av utrymmet kommer att nyttjas.

Omslutningsförändringar

Stadsdelsnämnden föreslår omslutningsförändringar, ökade kostnader och intäkter om totalt 9,8 mnkr, varav kostnader och intäkter inom socialtjänst om 5,8 mnkr avseende projekt psykisk hälsa, feriearbeten och priomedel samt äldreomsorg, 4 mnkr, till bland annat stimulansbidrag för ökad bemanning.

Budgetjusteringar

Kostnader, utöver driftavtal, avseende extra städinsatser och sanering i samband med att utsatta EU-medborgare sover i parker, beräknas för året till ca 1 760 mnkr. Stadsdelsnämnden ansöker om budgetjustering om 960 tkr för upparbetade och prognosticerade kostnader från maj till december 2016.

För ökade kapitalkostnader, avskrivningar och räntor, på gjorda parkinvesteringar söker stadsdelsnämnden justering om 0,6 mnkr (0,4 mnkr för avskrivning och 0,2 mnkr för räntor).

Medel för lokaländamål

Under 2017 öppnar en ny servicebostad med sex lägenheter i kvarteret Hornslandet, Norra Djurgårdsstaden. I bilaga 1 söks stimulansbidrag och beställarstöd för detta.

I juni beslutade Högsta Förvaltningsdomstolen genom ett domstolsutslag att ta bort stadsdelsnämndernas möjlighet att dra av bidragsmoms för hyror avseende gemensamma utrymmen i gruppboheter (vård- och omsorg samt LSS). Konsekvensen för stadsdelsnämnden blir en ökad årskostnad om ungefär 2,4 mnkr med en effekt 2016 om 0,6 mnkr.

Analys av balansräkning

Balansräkning		
Tillgångar, mnkr	31/8 2016	31/8 2015
Kundfordringar (konto 15xx), bl.a. hemtjänst- och barnomsorgsavgifter	6,4	6
Momskonton (konto 16xx)	50,3	48,2
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter (konto 17xx)	51,7	23,4
Summa omsättningstillgångar	108,4	77,6
Summa anläggningstillgångar	69,9	61,5

Balansräkning		
Summa tillgångar	178,3	139,1
Skulder och eget kapital, mnkr	31/8 2016	31/8 2015
Leverantörsskulder (konto 25xx)	34,2	30,8
Utgående moms på försäljning (konto 26xx)	0,3	0,3
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter (konto 29xx)	65,6	64
Summa skulder	100,1	95,1
Eget kapital	78,2	44
Summa skulder och eget kapital	178,3	139,1

Kommentarer till balansräkningen tertialbokslut 2 år 2016

Årets resultat enligt balansräkningen på en stadsdel visar skillnaden mellan tillgångar och skulder, exkl. bankrörelsen, som ligger centralt i form av en stadskassa.

Under årets resultat redovisas vid tertialbokslutet det egna kapitalet till 78,2 mnkr, inklusive resultatfonder, vilket är en förändring med 34,2 mnkr från tertialbokslutet år 2015 som då uppgick till 44,0 mnkr.

Ingen bokföring av resultatfonder görs i tertialbokslut 2.

Tillgångar i form av investeringar i parker och inventarier har ökat netto med 8,4 mnkr sedan tertialbokslutet 2015 och avser bland annat Gustav Adolfsparken, tillgänglighetssatsningar samt uppstart av Ängsklockans förskola i Norra Djurgårdsstaden.

Kundfordringar (konto 15xx)

Kundfordringar har ökat med 0,4 mnkr jämfört med tertialbokslutet 2015. Den största ökningen gäller de stadsinterna fordringarna.

Andelen av kundfordringar som är att betrakta som osäkra har ökat med 0,3 mnkr. Ett nedskrivningsärende ska tas under hösten varför det inte är reglerat vid färdigställandet av tertialbokslutet.

Momskonton (konto 16xx)

Vid årsbokslut regleras momsen mot finansförvaltning så att momsfordran är nollställt.

Fordran vid tertialbokslutet är inte reglerat och uppgår nu till 50,3 mnkr.

Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter (konto 17xx)

Förutbetalda kostnader, främst avseende hyror och övriga interimsfordringar, har ökat med 28,3 mnkr jämfört med tertialbokslut 2015. En väsentlig post är fordringar mot migrationsverket för ensamstående barn om 25,9 mnkr. 10,5 mnkr är oreglerade fordringar sedan hösten 2015. Resterande del avser fordringar för första kvartalet 2016. Från april 2016 finns ett samarbete gällande handläggning av ensamkommande barn (Norrmalm, Kungsholmen och Östermalm) som sköts av Kungsholmens stadsdelförvaltning.

Leverantörsskulder (konto 25xx)

Leverantörsskulderna uppgår till 34,2 mnkr vid tertialbokslut 2016, vilket är 3,4 mnkr mer än

vid tertialbokslutet 2015.

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter (konto 29xx)

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter har ökat med 1,6 mnkr. Posterna består av beräknade timlöner för augusti inkl. personalförsäkring samt en beräkning av kommunals löneökning, som ska betalas ut retroaktivt i september. Därutöver upplupna kostnader för fakturor som förväntas inkomma avseende augusti, främst vårdfakturor, samt förutbetalda hyror på omsorgsboenden.

Synpunkter och klagomål

Samtliga inkomna synpunkter/klagomål har behandlats i enlighet med förvaltningens rutin för synpunkter och klagomål. Återstående brister ska rättas till genom handlingsplaner, utökad kontroll och uppföljning.

Under perioden har sammanlagt 234 beröm, synpunkter och klagomål inkommit, fördelat enligt följande:

Förskola och Parklek

Åtta synpunkter/klagomål gällande bemötande en, förskolekö två och verksamhet fem.

Socialtjänst

Fyra synpunkter/klagomål, ett är en inkommen synpunkt på förslaget om förläggning av modulbostäder, ett om framkomligheten till personligt ombud, ett klagomål på handläggning av ekonomiskt bistånd samt ett avser hemtjänstinsatser. Därutöver har det inkommit en lex Sarah-utredning från entreprenör.

Äldreomsorg

13 synpunkter/klagomål inkommit, av dessa rör ett beröm till hemtjänsten på Östermalm samt en är en synpunkt om information om valborgsfirande på finskt vis. Klagomålen avser exempelvis handläggning, fakturahantering, omvårdnad, bemötande och verksamhetsfrågor. Under perioden har det inkommit en Lex Sarah utredning från hemtjänsten i egen regi.

Stadsmiljö

209 ärenden enligt följande: Felanmälan 75 ärenden, frågor: 49 ärenden, klagomål 77 ärenden, sex avseende idéer 6 ärenden och två beröm.